

KLUB GAJA

10. edycja Święta Drzewa

2012
raport z działań

Spis treści

Z człowiekiem od drzewa do drzewa	3
10. jubileuszowe Święto Drzewa – wspólnie zasadziliśmy ponad 112 500 drzew ..	4
Drzewa ludziom, ludzie drzewom przez 10 lat	5
Aktywnie świętują od 10 lat	5
Razem sadzimy drzewa dla naszej planety	6
Sadzimy drzewa z Lasami Państwowymi	7
Od dziesięciu w Warszawie do stu tysięcy w całej Polsce!	8
W Warszawie drzewa zielone i ... czekoladowe z gwiazdami	9
W Katowicach drzewo żywe i ... martwe	10
W Opolu 10 000 drzew i ... certyfikat	11
Sadząc drzewa współpracujemy, jako obywatele	12
Wybierając i sadząc drzewa, dojrzewamy społecznie	18
Chroniąc stare drzewa, wzbogacamy wiedzę naszą i innych	24
Odwołując się do drzew, rozwijamy siebie i wyobraźnię	26
Przybliżając się do drzew, poznajemy całą przyrodę	30
Zbierając makulaturę, ratujemy konie	34
Drzewo Roku 2013 – 11 finalistów	38
Nagrody Czarodziejskiego Drzewa	39

JOLANTA MIGDAŁ,
Klub Gaja,
koordynatorka programu
Święto Drzewa

*10. jubileuszowa edycja Święta Drzewa Klubu Gaja to ogromny sukces – wspólnie **zasadziliśmy ponad 112 500 drzew!** Ponad **56 000 osób – dzieci, młodzieży i dorosłych** przyłączyło się do naszego programu. Gratulujemy i gorąco dziękujemy za udział.*

Klub Gaja jest Organizacją Pożytku Publicznego.

KRS: 0000120069

Nr konta: 90 2030 0045 1110 0000 0067 3120

Zdjęcia Archiwum Klubu Gaja, Tomek Piłkuła (str. 38)

© Copyright by Klub Gaja 2013

Wydawca Klub Gaja, 43-365 Wilkowice, ul. Parkowa 10, tel./fax (33) 812-36-94,

e-mail: klubgaja@klubgaja.pl

ISBN 978-83-61608-49-3

Z człowiekiem od drzewa do drzewa

Święta Drzewa nie byłoby bez ludzi. Co roku, składając Państwu sprawozdanie z naszych działań, informujemy o liczbie zasadzonych drzew – a w tym roku ta suma przeszła nasze najśmielsze oczekiwania: ponad 112 500! We wstępie do Raportu z 10. edycji programu chcę jednak podkreślić udział ludzi. A było ich tysiące, i wierzę, że będzie coraz więcej. Konieczność przystosowania się do zmian, które niesie ze sobą ocieplenie klimatu jest naprawdę widoczna, jak niszczące opady gradu i ulewy w środku tego roku.

Ludzie w Świątce Drzewa są najważniejsi! I 2-latki ze żłobków (bo i takimi uczestnikami możemy się pochwalić) i seniorzy, z których niejeden wzruszył się do łez, bo mógł posadzić drzewo ze swoim wnukiem.

Największe jednak grono uczestników programu to nastolatki. Nadsyłane do Klubu Gaja zdjęcia pokazują pięknych, młodych i radosnych ludzi. Mam nadzieję, że sadzenie drzew spełnia ich oczekiwania wobec swojego miejsca w Pokoleniu EkoXXI wieku, które tworzymy. Pokolenie, które już teraz potrafi zadbać o najbliższe otoczenie, sadząc drzewa na skwerach, w przyszkolnych ogrodach, na wiejskich placach zabaw, przed instytucjami użyteczności publicznej, ale także w lasach, wspólnie z gospodarzami tych miejsc – leśnikami, którzy nigdy nie szczędzili sił we wspieraniu Świąt Drzewa.

Takie wsparcie święto otrzymuje także od nauczycieli, którzy ten społeczny program edukacji ekologicznej przenieśli do placówek oświatowych, a stamtąd w świat – do samorządów, bibliotek, domów kultury, państwowych instytucji, przedsiębiorców i organizacji społecznych. W ten sposób przez 10 lat, krok po kroku, udaje się powiększać kapitał społeczny, którego wkrótce będziemy potrzebować bardziej niż dotychczas, aby radzić sobie ze zjawiskami, jakie nadciągają w związku ze zmianami klimatycznymi.

Budujemy kapitał społeczny wokół bezcennego dobra – przyrody, która z jednej strony jest żywiołem, a z drugiej wzorem pokory. Święto Drzewa nie narzuca rozwiązań, zachęca do realizacji własnych pomysłów, otwarcia się na innych. Korowód ludzi, którzy przez 10 lat przewinęli się przez nasze święto przypomina mi o szalu, który wykonano dla pięknego platana z Kóz, laureata 2. edycji konkursu Drzewo Roku Klubu Gaja. To miała być tylko zabawa, ale wspomnienie i moc działania pozostały i niosą tę energię, którą wyzwoliło docenione drzewo.

JACEK BOŻEK, założyciel i prezes Klubu Gaja

Święta Drzewa nie byłoby bez ludzi. Budujemy kapitał społeczny wokół bezcennego dobra – przyrody, która z jednej strony jest żywiołem, a z drugiej wzorem pokory. Święto Drzewa nie narzuca rozwiązań, zachęca do realizacji własnych pomysłów, otwarcia się na innych.

Jacek Bożek

10. jubileuszowe Święto Drzewa – wspólnie zasadziliśmy ponad 112 500 drzew

Program edukacji ekologicznej Klubu Gaja – Święto Drzewa powstał w 2003 r. i w 2012 miała miejsce inauguracja jego 10. jubileuszowej edycji. **10-lecie Święta Drzewa honorowym patronatem objęła Małżonka Prezydenta RP – Anna Komorowska.**

Święto Drzewa to szeroka edukacja – na temat rozwoju zrównoważonego i zmian klimatu, twórcza współpraca i działania praktyczne – sadzenie i ochrona drzew. W ten sposób społeczności lokalne w całym kraju podejmują się rzeczywistych, a nie pozornych działań dla środowiska naturalnego i wspólnego dobra. Budują kapitał ekologiczny i społeczny.

Święto Drzewa obchodzimy **10 października**. Ta data wyznacza jednocześnie początek realizacji lokalnych przedsięwzięć, które odbywają się w ramach programu Klubu Gaja. Są one podejmowane zarówno przez małe miejscowości, jak i całe powiaty. Uczestnicy programu to osoby indywidualne i różnorodne grupy społeczne. To ludzie w różnym wieku, o różnych zainteresowaniach i poglądach. Dzięki Świętu Drzewa łączy ich jednak przekonanie, że ochrona przyrody nie neguje prawa społeczeństwa do rozwoju cywilizacyjnego lecz podnosi jakość życia obecnych i przyszłych pokoleń.

W 10. edycji Święta Drzewa Klubu Gaja zasadzono rekordową liczbę drzew – ponad **112 500**, w tym **351** w intencji pokoju na świecie. W działania zaangażowało się ponad **56 000** osób. Zebrano **291** ton makulatury.

Drzewa ludziom, ludzie drzewom przez 10 lat

Drzewa ograniczają zagrożenia wywołane zmianami klimatycznymi, których konsekwencje i straty ponosi cała przyroda, a więc także człowiek. Sadzenie drzew jest wyrazem społecznego zaangażowania we wspólną przyszłość nas wszystkich i następnych pokoleń. Program Święto Drzewa sprawia, że sadzenia drzew podejmują się nie tylko dorośli, ale i dzieci, nawet te najmłodsze. W ciągu 10 lat do program przystąpiło 502 000 osób, społecznie posadzono blisko 570 000 drzew oraz zebrano ponad 2217 ton makulatury.

Święto Drzewa jest programem edukacji ekologicznej dlatego stwarza także okazję do rozmów, pokazów, prelekcji, występów i innych akcji na temat wyzwań związanych ze zmianami klimatycznymi. Jest pretekstem do szerokiej akcji informacyjnej społeczeństwa o przyczynach zmian klimatu i ich możliwych skutkach, a także o metodach dostosowania się do tych zmian. Dzięki Świętu Drzewa sosny, dęby, lipy i wiele innych gatunków sadzą urzędnicy, nauczyciele, przedsiębiorcy, wędkarze, artyści, duchowni, strażacy i policjanci. Pod okiem leśników, w plenerze, sadzenie drzew przynosi każdemu uczestnikowi Święta Drzewa wiele satysfakcji i nieoczekiwanej radości.

Nie tylko liczba zasadzonych drzew lecz rozwój świadomości młodych ludzi o potrzebie zmiany stylu życia, konsumpcji i produkcji wobec zmian klimatycznych jest bardzo ważna. To oni – uczestnicząc w programie Klubu Gaja, stają się Pokoleniem EkoXXI wieku.

Aktywnie świętują od 10 lat

W ciągu 10 lat Święto Drzewa stało się tradycją, zostało wpisane do kalendarza najpiękniejszych uroczystości, najważniejszych działań. Wiele placówek oświatowych bierze udział w programie nieprzerwanie od 2003 roku. Ze Świętem Drzewa zapoznaly się kolejne już roczniki uczniów i, jak donoszą wychowawcy, zasadzone drzewa są przez nich chętnie odwiedzane i doglądane.

Święto Drzewa ma więc swoich długoletnich sprzymierzeńców. Od początku partnerem strategicznym programu są **Lasy Państwowe**. W ciągu 10 lat program był dofinansowywany m.in. przez: **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Fundusz dla Organizacji Pozarządowych (Mechanizm Norweski)**. Uzyskał patronaty **Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Środowiska, prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy, Marszałka Województwa Śląskiego, Wojewody Śląskiego**. Od wielu lat Święto Drzewa w szczególności wspierają: **Miasto St. Warszawa, LeasePlan Management Polska, Troton, Eco Service, Ashoka**.

Lista uczestników którzy od 10 lat biorą udział w Święcie Drzewa znajduje się na: www.swietodrzewa.pl

Nadleśnictwo Strzałowo

Gimnazjum im. Generała Kazimierza Sosnkowskiego w Opatonicy

Publiczne Przedszkole w Pokoju

SP im. Ziemi Kujawskiej w Wysocinie

Szkolne Koło LOP ze SP nr 3 w Ciechanowie

Razem sadzimy drzewa dla naszej planety

Przyczyny i skutki zmian klimatu dotyczą całej Ziemi. Rola drzew w ich ograniczaniu jest bardzo ważna. Dlatego sześć lat temu ONZ (United Nations Environmental Programme) zainicjował kampanię Miliard Drzew dla Planety. **Polacy, którzy sadzą drzewa wraz z Klubem Gaja uczestniczą w tej ważnej międzynarodowej akcji**, gdyż nasadzenia w ramach Święta Drzewa są ujmowane w efektach całej kampanii. Jej celem jest zasadzenie 14 miliardów drzew. Posadzono już 12,5 miliarda, a 570 000 w tej liczbie to wyniki kilku edycji Święta Drzewa Klubu Gaja. Ostatnia przyniosła 112 500 nasadzeń.

Drzewa, jako największe rośliny na Ziemi najskuteczniej pochłaniają dwutlenek węgla. W ciągu doby hektar lasu pochłania tyle CO₂, ile wydziela go w tym czasie 200 osób. To także lasy zmniejszają powódzie i zachowują wodę na czas suszy. Zarówno powódź, jak i suszę wymienia się wśród najczęstszych zjawisk związanych z konsekwencjami ocieplenia klimatu. Nie omijają one także Polski.

ACHIM STEINER
Zastępca Sekretarza
Generalnego ONZ
i Dyrektor Wykonawczy
UNEP

Życzę wielu sukcesów w realizacji programu Święto Drzewa i gratuluję zmobilizowania uczestników z 34 krajów na świecie do udziału w sadzeniu drzew w intencji pokoju.

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9 w Żorach

ADAM WASIAK, Dyrektor Generalny Lasów Państwowych

To oczywiste, że w organizacji takiego święta nie może zabraknąć leśników. Leśnicy, jako specjaliści od drzew, od 1. edycji Święta Drzewa w 2003 r. odgrywają w nim kluczową rolę: koordynują akcje na terenie nadleśnictw, często podejmują współpracę ze szkołami. Nie tylko służą fachową pomocą przy sadzeniu, ale również chętnie opowiadają o życiu drzew, lasu i jego mieszkańcach. Lasów w Polsce przybywa m.in. dlatego, że leśnicy, co roku sadzą ponad 500 milionów drzew. Święto Drzewa angażuje przede wszystkim młodzież i podnosi poziom świadomości społecznej w zakresie przyrody. I właśnie to jest dla nas największą korzyścią.

Sadzimy drzewa z Lasami Państwowymi

Lasy, bezcenny majątek narodowy Polski, są chronione, użytkowane i kształtowane przez Lasy Państwowe, organizację z ponad 80-letnią tradycją. Co roku **Lasy Państwowe inspirują nadleśnictwa do nieodpłatnego przekazywania sadzonek zgłaszającym się uczestnikom Święta Drzewa Klubu Gaja**. Leśnicy służą im także różnorodną pomocą. Są przewodnikami w wycieczkach po lesie, mistrzami w nauce sadzenia drzew, niezastąpionymi narratorami w opowieściach o życiu drzew i zwierząt. Szkoły i inne organizacje, uczestniczące w Święcie Drzewa, mogą zawsze liczyć na ich obecność i życzliwość. Wspólnym celem Klubu Gaja i Lasów Państwowych jest dotarcie do świadomości dzieci i dorosłych z przesłaniem, że las jest dobrem, które warto szanować.

Co roku powiększa się obszar lasu edukacyjnego, który w ramach Święta Drzewa powstaje na terenach **Nadleśnictwa Bielsko**. Przy współpracy Klubu Gaja i wieloletnich partnerów programu posadzono tam już ponad 60 000 drzew. Z okazji 10. edycji Święta Drzewa w Beskidach zasadzono kolejne 12 400 drzew.

Od dziesięciu w Warszawie do stu tysięcy w całej Polsce!

Dziesiąta jubileuszowa edycja Święta Drzewa została zainaugurowana trzykrotnie – w Warszawie, Katowicach i Opolu. W stolicy Polski – Warszawie – podczas inauguracji posadzono 10 drzew; w stolicy Górnego Śląska – Katowicach – niezwykle rzadki gatunek klonu polnego. Odślonięto także symboliczną *Ważną kłodę*. W stolicy Opolszczyzny – posadzono aż 10 000 drzew.

Sadzenie drzew w ramach **10. edycji Święta Drzewa Klubu Gaja odbyło się w całej Polsce, we wszystkich 16 województwach i zakończyło się ogromnym sukcesem**. To ponad 112 500 zasadzonych drzew i 56 000 uczestników! Liderem – ze względu na liczbę nasadzeń jest woj. mazowieckie – 42 430 zasadzonych drzew. Na drugim miejscu znalazło się woj. śląskie – 14 580 nasadzeń. Górny Śląsk to także największa liczba uczestników programu – blisko 10 500 osób. Bardzo dużym zainteresowaniem Święto Drzewa cieszyło się także w Wielkopolsce – ponad 6 000 uczestników.

**GABRIELA
LENARTOWICZ,**
Prezes Wojewódzkiego
Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki
Wodnej w Katowicach,
laureata Kryształowego
Czarodziejskiego
Drzewa:

Katowicki fundusz od początku chętnie wspiera organizatorów akcji promującej drzewa nie tylko jako element przyrody, lecz także symbol życia, trwałości i ochrony Ziemi przed skutkami zmian klimatu.

W Warszawie drzewa zielone i ... czekoladowe z gwiazdami

9

Trzy klony, pięć lip i dwie leszczyny – 10 drzew ozdobiło Ścieżkę Ryszarda Kapuścińskiego na Polu Mokotowskim w Warszawie z okazji 10-lecia Święta Drzewa. Pierwsze, nazwane Drzewem Ambasadorów Święta Drzewa, zasadzili aktorzy **Magdalena Popławska, Julia Pietrucha i Bartłomiej Topa**.

W uroczystości wzięli także udział: **Marcin Korolec** – minister środowiska, **Michał Olszewski** – zastępca prezydenta m.st. Warszawy, **Leszek Drogosz** – dyrektor Biura Infrastruktury Urzędu m. st. Warszawy, **Adam Wasiak** – dyrektor generalny Lasów Państwowych, **Jerzy Owsiak** – prezes fundacji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Czeropiętrowy tort z drzewem czekoladowym był słodkim akcentem 10. urodzin programu, a statuetki Czarodziejskiego Drzewa i Pegaza oraz dyplomy i certyfikaty – wręczone laureatom w Bibliotece Narodowej – wyrazem podziwu i podziękowania. Specjalne statuetki Kryształowego Czarodziejskiego Drzewa za wieloletnią współpracę i wspieranie Święta Drzewa otrzymały **Lasy Państwowe, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** oraz **Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach**. Złote Czarodziejskie Drzewo wręczono firmie **LeasePlan Fleet Management Polska** – za wieloletnie wspieranie programu oraz sadzenie drzew z pracownikami i klientami. Statuetką Szczęśliwego Rumaka uhonorowano spółkę **TNT Express Worldwide Polska i Zespół Szkół nr 1 w Legionowie**, doceniając ich wieloletni udział i zaangażowanie w akcję Zbieraj makulaturę, ratuj konie – jeden z elementów programu Święto Drzewa. Uroczystość zorganizowano przy współpracy Lasów Państwowych i Miasta Stołecznego Warszawy.

W Katowicach drzewo żywe i ... martwe

Prezentacją wystawy edukacyjnej, zbiórką makulatury, happeningiem młodzieży, oraz posadzeniem rzadkiego okazu klonu polnego zainaugurowano 10. edycję Święta Drzewa w Katowicach. Drzewo stanęło przed Centrum Informacji Naukowej i Biblioteką Akademicką. Tu także znajduje się fragment pnia, którego uroczyste odsłonięcie podkreśliło także i jego niezastąpioną wartość dla lasu i przyrody. W auli Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego (UŚ) *Pochwała martwego drzewa* wygłosił prof. UŚ dr hab. Piotr Skubała natomiast Jacek Bożek, prezes Klubu Gaja zaprezentował dobre praktyki Święta Drzewa. Odsłonięciu *Ważnej kłody* towarzyszył happening uczniów z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 7 w Katowicach którzy wystąpili w roli *zwierząt korzystających z pnia martwego drzewa*.

W uroczystości wzięli także udział: **Zygmunt Łukaszczyk** – wojewoda śląski, **Piotr Uszok** – prezydent Katowic, **Damian Zimoń** – arcybiskup senior archidiecezji katowickiej, **Kazimierz Szabla** – dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, **Piotr Zajczkowski** – dyrektor Instytucji Kultury Katowice – Miasto Ogrodów oraz **Wiesław Banyś** – rektor Uniwersytetu Śląskiego, **Leszek Żabiński** – rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, **Jan Malicki** – dyrektor Biblioteki Śląskiej.

W podziękowaniu za wieloletnią współpracę i wspieranie Święta Drzewa **Biblioteka Śląskiej i Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach** wręczyło Złote Czarodziejskie Drzewa. Dla wszystkich uczestników wydarzenia przygotowano sadzonki brzoź i buków, tak by każdy mógł osobiście zainaugurować święto sadząc podarowaną roślinę. W holu rektoratu prezentowano wystawę *Święto Drzewa*, a przed budynkiem – wystawę *Od drzewa do drzewa*.

Inauguracja 10. edycji Święta Drzewa w Katowicach była także okazją dla akcji Klubu Gaja – Zbieraj makulaturę, ratuj konie. Dzięki zaangażowaniu katowiczian w kontenerze, przed rektorem UŚ, zebrano ponad 2 tony makulatury.

KAZIMIERZ SZABLA,
Dyrektor Regionalnej
Dyrekcji Lasów
Państwowych
w Katowicach:

Święto Drzewa od samego początku spotkało się z aprobatą leśników z katowickiej RDLP, którzy aktywnie włączyli się w jej realizację. Teraz akcja nie zamyka się tylko w październikowych dniach. Również w innych miesiącach leśnicy przekazujący sadzonki drzew jej uczestnikom, prowadzą wraz z członkami i wolontariuszami Klubu Gaja różnorodne działania edukacyjne.

Inauguracja Święta Drzewa w Katowicach przed Centrum Informacji Naukowej i Biblioteką Akademicką

W Opolu 10 000 drzew i ... certyfikat

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach wsparła inaugurację programu Święto Drzewa organizując sadzenie 10 000 drzew w Nadleśnictwie Opole. Ze względu na rzęsy deszcz 16 października zasadzono tylko buka, chowając pod jego korzeniami zalakowaną butelkę z pamiątkowym certyfikatem podpisanym przez nadleśniczego Zdzisława Dzwonnika i wszystkie uczestniczące w akcji dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 26 w Opolu.

Po posadzeniu drzewa, które odbyło się przy dźwiękach myśliwskiej sygnałówki, uczestnicy spotkania przyrzekli, że pozostałe drzewa zostaną zasadzone, gdy tylko pozwoli na to pogoda. Tak też się stało. **Dziesięć tysięcy sosen i dębów, wyhodowanych w szkółce kontenerowej w Nadleśnictwie Rudy, wysadzono na terenie Leśnictwa Suchy Bór.**

Sadzimy 10 000 drzew na 10-lecie Święta Drzewa w Nadleśnictwie Opole

Sadząc drzewa współpracujemy, jako obywatele

Święto Drzewa, podobnie jak inne programy edukacji ekologicznej Klubu Gaja, opiera się na współpracy, na budowaniu zaufania społecznego dla wspólnego dobra. Nawet jedno posadzone drzewo przynosi korzyści wielu ludziom, zwierzętom, całej przyrodzie. Program Święto Drzewa zachęca do konkretnych działań na rzecz środowiska, które przyniosą wymierne rezultaty – drzewa rosną i zmieniają się na oczach tych, którzy je zasadzili. Wzbogacają krajobraz, w którym żyje cała społeczność. Dostarczają tlen wszystkim organizmom.

W wielu miejscach w Polsce Święto Drzewa doczekało się swoich lokalnych ambasadorów i koordynatorów, którzy zapraszają do współpracy innych. Nadleśnictwa i samorządy zapraszają szkoły, szkoły zapraszają inne placówki oświatowe, ale także urzędy miast i gmin, sołectwa, biblioteki, domy kultury. Organizacje pozarządowe zwracają się do firm i przedsiębiorstw, domów kultury, bibliotek, do poszczególnych mieszkańców.

Gmina Miejska Żory zakupiła 50 sztuk okazałych sadzonek drzew i krzewów na rabaty i ogrody przyszkolne (klony, sosny, wiśnie, rododendrony i azalie). Sadzonki zostały nieodpłatnie przekazane **sześciu gminnym placówkom oświatowym**. Każda z nich miała za zadanie zorganizować akcję, happening, apel, pogadankę lub lekcję nawiązującą do idei sadzenia i ochrony drzew. Ważne było również zaangażowanie w sadzenie drzew samych uczniów. Placówki nie tylko, że znakomicie wywiązały się z zadania, ale także przygotowały sprawozdania.

Szkoła Podstawowa nr 7 w Nowej Rudzie w porozumieniu z **Urzędem Miasta w Nowej Rudzie** zasadziła *Las dla Pokoju*. Drzewka – iglaste i liściaste – zakupiono z zasobów klasowych. Posadzono 50 drzewek. Również **Gimnazjum nr 2 w Nowej Rudzie** przyłączyło się do akcji, a także **mieszkańcy Osiedla Wojska Polskiego**, którzy dosadzali drzewa na skwerkach przy swoich domach – łącznie 49 drzew. W uroczystym sadzeniu udział wzięli **zastępca burmistrza miasta Nowej Rudy i radni oraz przedstawiciel Polskiego Klubu Ekologicznego w Nowej Rudzie, przewodniczący Rady Rodziców przy SP nr 7, rodzice uczniów, dyrektor SP nr 7, 20 wychowawców** i oczywiście najbardziej zainteresowani – **uczniowie z 20 klas** w liczbie 450!

Na coroczny piknik rodzinny i wspólne sadzenie drzew spółka **LeasePlan Fleet Management Polska** zaprosiła, jak co roku, nie tylko swoich **pracowników**, ale i **klientów** oraz **partnerów biznesowych**. Wspólnie w **Nadleśnictwie Chojnów** posadzono 4 500 drzew! W ten sposób LeasePlan rekompensuje emisję dwutlenku węgla związaną z wykorzystywaniem samochodów oraz łączy swój projekt – Green Plan ze Świętem Drzewa.

Do Święta Drzewa przyłączył się **Urząd Miast i Gminy w Serocku**. Pierwsze drzewa posadzono na terenie przyszkolnym w Jadwisinie. Realizatorem nasadzeń była firma **Heathland**, która w ramach wydanego przez burmistrza miasta zezwolenia na usunięcie drzew kolidujących z zamierzoną działalnością, została zobowiązana do wykonania nowych nasadzeń. Kolejne drzewa sadzono przy szkołach, przedszkolach i placówce opiekuńczej TPD. W sumie w Serocku posadzono 26 drzew.

Rodzice i dziadkowie uczniów, a także **nauczyciel bibliotekarz i szkolny woźny** wzięli udział w sadzeniu drzew wraz z **uczniami i wychowawcą klasy 5 b Szkoły Podstawowej nr 1 w Oławie**. Była to kontynuacja zadań podjętych w ubiegłym roku szkolnym, gdy swoje drzewa posadziły młodsze klasy. Zwieńczeniem działań był 3. Szkolny Festyn Ekologiczny dla kolegów ich rodziców i dziadków,

przygotowany przez **Szkolne Koło Przyrodnicze**. W programie festynu znalazł się m.in. serwis informacyjny na temat działań szkoły na rzecz najbliższego otoczenia.

W całym Powiecie Limanowskim 10. Święto Drzewa poprzedziło spotkanie z nauczycielami biologii, przyrody i geografii z ponad 50 szkół powiatu zorganizowane przez **Starostwo Powiatowe w Limanowej. Powiatowe Centrum Ekologiczne**. Sadzenie drzew w poszczególnych szkołach trwało 2 tygodnie. Posadzono ponad 430 drzew przy udziale ponad pół tysiąca osób, we wszystkich gminach powiatu limanowskiego, angażując **25 placówek**. Posadzono również siedem Drzew dla Pokoju. I tak, m.in. w **Szkołe Podstawowej w Nowym Rybiu** drzewa zasadzili uczniowie klas pierwszych wraz z rodzicami; **Szkoła Podstawowa Nr 3 w Kasince Małej** postanowiła zapoczątkować nową tradycję i włączyć się w akcję sadzenia drzew, a w **Zespole Placówek Oświatowych w Jurkowie** najmłodszy zaśpiewali po angielsku piosenkę *Czego potrzebuje drzewo do życia?*

W zgodzie z naturą – pod takim hasłem obchodzono Święto Drzewa w **Zespole Szkół dla Dzieci i Młodzieży Przewlekłe Chorej przy Klinice Pediatrii, Hematologii i Onkologii w Bydgoszczy**. 10. edycja Święta Drzewa przebiegała w szkole szpitalnej pod hasłem *W zgodzie z naturą*. W **Nadleśnictwie Woziwoda** dzieci przeszły ścieżką edukacyjno-przyrodniczą, rozpoznawały pospolite gatunki drzew i krzewów leśnych; nauczyły się określać wiek drzewa, rozpoznawały dary lasu. Dzieci, które nie mogły uczestniczyć w wycieczce, ze względu na stan zdrowia, spotkały się na oddziale szpitalnym z pracownikiem **Nadleśnictwa Bydgoszcz**. Uczniowie brali udział w konkursach, quizach, odgadywali zagadki tematyczne, układali rymowanki i wiersze o drzewach. W parku szpitalnym zasadzono 10 drzew. Obchody Święta Drzewa są tu już tradycją.

W działania na rzecz ochrony środowiska zaangażowali się wszyscy **pracownicy Przedszkola Miejskiego w Lidzbarku Welskim**. Nauczyciele poszczególnych grup wiekowych zachęcali do współpracy nie tylko swoich wychowanków, ale również **rodziców i pracowników Nadleśnictwa Lidzbark**. Część przedszkolaków wzięła udział w przemarszu ulicami miasta. Napotkanym **przechodniom** rozdawano prace plastyczne z kolorowego papieru, wykonane przez dzieci, pod hasłem DBAJ O DRZEWO oraz ulotki z informacją, że to właśnie dziś – 10 października – jest Święto Drzewa. Drugi pochód dzieci także wyruszył na ulice miasta niosąc z sobą symboliczne drzewa, informując mieszkańców o ważnym święcie.

Zespół Szkół w Marzęcicach należy do grona placówek, które uczestniczą w programie od 2003 r., a więc od po-

Szkola Podstawowa im. M. Kopernika w Rodakach

czątku. Szkoła zbiera makulaturę, sadi drzewa – w lasach, na prywatnych posesjach i na Litwie, przy współpracy zaprzyjaźnionych **czterech litewskich placówek**. Szkoła współpracuje również z **Nadleśnictwem Brodnica**. Tym razem w części artystycznej święta przypomniano historię programu Klubu Gaja. Drzewa zasadzono m.in. w **leśnictwie Tęgowiec**, z udziałem uczniów, ich **wujków, dziadków i rodziców**. Najmłodszy uczestnik miał 5 lat, najstarszy – 62. Podobnie, jak w latach ubiegłych, drzewa posadzono także na remizie śródpolnej. Jarzęb pospolity i trzmielina będą tu służyć dzikim zwierzętom za ostoję i pokarm.

W **Zespole Szkół Nr 3 w Legionowie** rok szkolny upływa pod hasłem tolerancji wiekowej. Dlatego do sadzenia drzew zaproszono **emerytów z Oddziału Rejonowego w Legionowie Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów**. Drzewa zasadzono wspólnie wokół szkoły. To 25 drzew, wśród nich buki, brzozy i modrzewie. W akcję włączył się także **konserwator szkoły**.

Członkowie **Szkołnego Klubu Ekologicznego z Zespołu Szkół Zawodowych w Skalbmierzu** dając dobry przykład swoim młodszym kolegom i całej społeczności posadzili 100 sadzonek. Drzewka stanęły wokół skalbmierskiego akwenu. Do akcji uczniowie zaprosili **radnych Rady Miejskiej** oraz **sołtysów gminy Skalbmierz**. Oj działa się, działa gdy pra-

cowici panowie i przemile panie zakasali rękawy i z ogromnym zapałem ruszyli do pracy – donosi sprawozdanie.

Gmina Łaziska Górne Święto Drzewa obchodzi po raz czwarty, przy udziale **burmistrza miasta, jego zastępcy, przewodniczącego Rady Miejskiej** oraz **dyrektora Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie**. Jak w roku ubiegłym święto obchodzono również w **Miejskim Ośrodku Wpierania Rodziny i Dziecka w Łaziskach Górnych**. Placówka przygotowała dla dzieci prezentację multimedialną na temat korony drzewa oraz quiz i zabawy o tematyce przyrodniczej. Dzieci z kolei zaprezentowały swój program artystyczny, podczas którego recytowano ekologiczne wierszyki. Następnie rozstrzygnięto konkurs na imiona dla drzew, które zostały nadane podczas uroczystego sadzenia 7 kulistych robinii akacjowych przy wjeździe do **Poradni Wielospecjalistycznej Nr 3 w Łaziskach Średnich**. Burmistrz miasta ogłosił konkurs **Łaziski Ogród 2012** skierowany nie tylko do właścicieli posesji na terenie gminy, ale również do użytkowników **ogrodów działkowych** na terenie Łazisk Górnych. Ponownie ogłoszono także konkurs **Łaziskie kasztanobranie**, którego celem było zachęcenie uczniów do zbierania kasztanów na karmę dla zwierząt leśnych w zimie. Zebrano ponad 15,5 tony kasztanów. W tym roku do akcji włączyły się **siedem placówek oświatowych**, w tym cztery przedszkola i trzy szkoły.

W **Szkole Podstawowej w Węgrowie** zorganizowano cały Tydzień Obchodów Święta Drzewa. Jednym z punktów programu było spotkanie z panią leśniczką z **Nadleśnictwa Jamy** oraz wystawa z prac uczniów czyli drzew wykonanych metodą origami. Ideę święta wraz z sadzonkami drzew szkoła przekazuje **innym placówkom z powiatów grudziądzkiego i lidzbarskiego** podczas majowego pikniku ekologicznego. Drzewka sadzone są przy szkołach i w ogródkach działkowych.

W **Szkole Podstawowej nr 28 w Kielcach** klasy edukacji wczesnoszkolnej posadziły dęby i sosenki w szkolnym ogrodzie oraz na terenie **parafii pod wezwaniem św. Maksymiliana w Kielcach**. W akcję zaangażowali się nie tylko nauczyciele wraz ze swoimi podopiecznymi, ale także **rodzice uczniów** oraz **proboszcz** pobliskiej parafii. Punktem kulminacyjnym było zasadzenie Drzewa dla Pokoju.

Do udziału w 10. edycji programu Święto Drzewa **Przedszkole nr 14 Muzyczna Kraina w Inowrocławiu** zaprosiło **wszystkie inowrocławskie przedszkola** oraz, jak zawsze – **Nadleśnictwo Gniewkowo**. *Muzyczna Kraina* zadbała także o to, by każde inowrocławskie przedszkole biorące udział w akcji otrzymało pakiet materiałów edukacyjnych i sadzonki drzew. Stworzono również plakaty przedstawiające *Grupowe Drzewo*, które mogli podziwiać **rodzice** w holu przedszkola.

Młodzież **Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w Białej Podlaskiej**, ucząca się w zawodzie technik architektury krajoznawstwa, włączyła się w Święto Drzewa, a jednocześnie w akcję **redakcji Tygodnika Podlaskiego – Makulatura na drzewo**. W sumie uczniowie zebrali 950 kg makulatury i otrzymali w zamian 190 drzewek liściastych, takich jak: klon, brzoza, lipa i dąb. Część z nich została posadzona w otoczeniu szkoły, a druga część – na terenie miasta. Sadzonki drzew ufundowało **Nadleśnictwo Biała Podlaska**, od którego szkoła otrzymała również cenne materiały dydaktyczne do wykorzystania na lekcjach.

Po raz pierwszy do programu włączyła się **Szkoła Podstawowa w Rudołowicach**, która podjęła współpracę z **Nadleśnictwem Kańczuga i Leśnictwem Roźwienica**. Wraz ze Stowarzyszeniem **Miłośników Historii i Tradycji Rudołowic**, w centrum wsi utworzono zieloną rabatę, posadzono drzewa i krzewy przy obiektach małej architektury – kapliczkach i krzyżach przydrożnych.

Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Gołdapi dzięki współpracy z **Nadleśnictwem Gołdap i urzędem miasta** mogli kontynuować akcję sadzenia drzew zainicjowaną w ubiegłym roku. Urząd

Szkoła Podstawowa w Wiśniewie

Miasta przygotował teren pod nasadzenia i zapewnił transport, pracownicy Nadleśnictwa Gołdap udostępniili sadzonki, udzielali wszechstronnej pomocy podczas sadzenia, a na zakończenie przygotowali ognisko. Słoneczna pogoda i zaangażowanie uczestników akcji zaowocowało posadzeniem około 400 świerków i buków.

Szkoła Podstawowa nr 3 w Środzie Wielkopolskiej dołączyła do akcji Zielona Środa, korzystając z zaproszenia jej organizatora – **radnego** Jarosława Fracha. Posadzono 100 drzew na terenie parku Łazienki i okolicy obwodnicy miasta. Oprócz uczniów w akcji wzięli udział **członkowie szkolnego koła PCK i harcerze**. Do sadzenia przygotowano akacje kuliste, graby pospolite, jarzęby szwedzkie i pospolite oraz graby kolumnowe. Uczniowie wspólnie przygotowywali doły, zmagając się z przeszkodami, takimi jak kamienie i korzenie. Mogli liczyć na pomoc **pracowników Usług Komunalnych**, którzy przy pomocy kilofa przedzierali się przez twardy grunt.

Publiczne Przedszkole w Pokoju nawiązało współpracę z **Nadleśnictwem Kup**, które włączyło się w pomoc w organizowaniu Święta Drzewa. Zorganizowano spotkanie z leśnikami i strażnikami leśnymi. Nauczyciele przedszkola wraz z dziećmi włączyli do swoich działań **rodziców i władze gminy** Pokój. Ukoronowaniem działań było zasadzenie

ok. 2500 sadzonek sosen, które ufundowało Nadleśnictwo Kup. Gościem honorowym święta była **pani wójt**, która czynnie włączyła się do akcji. Młodsze przedszkolaki posadziły na terenie miejscowości Drzewo dla Pokoju.

Międzyszkolny Klub Gaja **Publicznej Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 10 i Publicznego Gimnazjum Specjalnego nr 10 w Wałbrzychu** na uroczystość z okazji Święta Drzewa zaprosił nadleśniczego i pracownika **Nadleśnictwa Wałbrzych, proboszcza** pobliskiej parafii i przedstawiciela firmy **Toyota Motors Poland** oraz pracowników **Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu**, a także uczniów z **Zespołu Szkół nr 5 w Wałbrzychu** wraz z opiekunami. Aulę udekorowano makietami leśnych zwierząt wykonanymi przez uczniów obu szkół na lekcjach techniki. Ściany były ozdobione pięknymi portretami drzew w ramach międzyszkolnego konkursu *Portret drzewa*, dzięki któremu powstało 25 ciekawych prac z wykorzystaniem różnorodnych materiałów plastycznych i naturalnych. Po uroczystościach uczniowie sadzili swoje klasowe drzewko.

Dzieci z **Przedszkola Miejskiego nr 1 w Olsztynie** odwiedziły Leśne Arboretum Warmii i Mazur im. Polskiego Towarzystwa Leśnego w Kudypach. Najstarsza grupa przedszkola

uczestniczyła w obchodach Święta Drzewa w zaprzyjaźnionym **Przedszkolu nr 13 w Olsztynie**. Dzieci pomogły posadzić rajsą jabłoń w ogrodzie, wspólnie z innymi przedszkolakami wzięły udział w Konkursie Ekspresji Werbalnej – Przyroda Słowem Malowana na temat *Drzewa owocowe w prezentacji literackiej*. W ramach współpracy z **Przedszkolem nr 19 w Olsztynie** oraz prężnie działającym **Uniwersytem Nowoczesnego Obywatela**, grupa dzieci wzięła udział w zajęciach terenowych w parku i w lesie: szukały liści i owoców dębu, zbierały materiał przyrodniczy.

Mazowiecki oddział **Towarzystwa Przyjaciół Dzieci** (TPD) z okazji Święta Drzewa podjął współpracę z wolontariuszami firmy **SODEXO**, **Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim** oraz **Szkołą Krzewów i Roślin Ponnderosa w Kaniach**, która zafundowała 320 roślin. Ozdobiły one ośrodek TPD w Olszance. W ten sposób wykonano kolejne prace, które umożliwią organizację atrakcyjnego wypoczynku letniego podopiecznym towarzystwa.

Tradycją stał się osobisty udział przedstawicieli **Nadleśnictwa Bartoszyce** w Święcie Drzewa Klubu Gaja, które tym razem nieodpłatnie udostępniło 318 drzewek – świerków, dębów i modrzewi. Spotkaniem z dziećmi z **czterech przedszkoli i pięciu szkół, w tym Zespół Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania**, towarzyszył pokaz prezentacji na temat gatunków drzew naszych lasów. Po części teoretycznej był czas na posadzenie drzewek w przyszkolnych parkach i ogrodach. Chętnych do działania zawsze było wielu a najaktywniejsi otrzymali od leśników drobne upominki. Do święta przyłączyli się także **harcerze z bartoszyckiego Hufca**. Łącznie w święcie wzięło udział 550 uczestników.

Uroczystość z okazji Święta Drzewa w **Przedszkolu w Bierzwniku** zgromadziła wielu gości. Zaproszenie przyjęli: **przewodniczący Rady Gminy**, dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury, komendant **Ochotniczej Straży Pożarnej**, leśnicy z **Nadleśnictwa Bierzwnik** i całe rodziny przedszkolaków. W prezentacji multimedialnej podsumowano działania związane z udziałem przedszkola w Święcie Drzewa, zapoczątkowane w 2004 roku. Foto relacja pokazała, jak corocznie powiększa się grono zaangażowanych w akcję **mieszkańców Bierzwnika i okolic**. Corocznie, najbardziej aktywnym uczestnikiem wręczane są Drzewka Życzliwości. Teraz, w związku z jubileuszem programu, ufundowano rodzicom pamiątkowe długopisy z napisem Święto Drzewa 2012 w Bierzwniku. Na placu przedszkolnym czekały już sadzonki świerków i jarzębiny ze **Szkołki Leśnej Wielkie Buki** należącej do Nadleśnictwa Bierzwnik. Jednocześnie posadzono 10 świerków koło **Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej**, 25 sadzonek koło **Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej**, a także 15

wkoło boiska **Młodzieżowego Klubu Sportowego**. W sumie posadzono 150 drzew.

Akcję sadzenia drzewek wokół szkoły, aby uczniowie poczuli się gospodarzami terenu zorganizowała **Szkoła Podstawowa w Pucku**. Drzewka przekazało **Nadleśnictwo Wejherowo**, a część zakupiono z funduszy z festynu szkolnego. Miłą niespodzianką był prezent od ucznia klasy czwartej i jednocześnie członka Samorządu Uczniowskiego, Adama Borzyszkowskiego, który podarował szkole 4-letniego kasztanowca, którego wyhodował wraz z rodzicami. Przesłanie Święta Drzewa wysłano do **szkół partnerskich w Niemczech (Stein) i Włoszech (Lavis)** z prośbą o posadzenie również w tych miejscowościach Drzew dla Pokoju.

Już po raz drugi młodzież z **Zespołu Szkół Drzewnych i Leśnych w Żywcu** wzięła udział w Święcie Drzewa. Uczniowie wciągnęli do współpracy młodszych kolegów. Wraz z dziećmi z **Przedszkola nr 2 w Jeleśni**. Były to przede wszystkim lipy, grusze i jarzębiny. Każdy z uczniów zaopiekował się jednym przedszkolakiem, pokazał mu jak posadzić drzewko i opowiedział jak o nie dbać. Druga akcja miała miejsce w leśnictwie Rycerka Górna wraz z **Gimnazjum nr 3 w Żywcu i Gimnazjum w Ujsołach**. Uczniowie posadzili 300 sadzonek buka. W akcjach bezcenna była pomoc **nadleśnictw – Ujsoły i Jeleśnia**.

Publiczne Gimnazjum im. Obrońców Ziemi Radzanowskiej w Rogolinie

Zespół Szkół w Lelkowie

Wybierając i sadząc drzewa, dojrzewamy społecznie

Uczestnicy Święta Drzewa sadzą i chronią drzewa oraz krzewy w parkach, lasach, wśród pól uprawnych, wzdłuż dróg, na zboczach gór, wokół szkół, boisk i placów zabaw. Miejsca nasadzeń planują wraz z leśnikami. Pod ich okiem także, dobierają gatunki drzew. To ważne by praca nie była przypadkowa, a nowe drzewa przyjęły się. Te miejsca będą przecież służyć wielu ludziom i następnym pokoleniom.

Drzewa sadzone z okazji Święta Drzewa niosą oryginalne przesłania – sadzone są w różnych intencjach, na przykład pokoju na świecie czy tolerancji społecznej. Mają symbolizować ważne wydarzenia, takie jak przyjęcie w poczet uczniów szkoły pierwszoklasistów. Są dedykowane konkretnym osobom – patronom szkoły, znanym pisarzom czy poetom. Bywają ważnym elementem żywej architektury, jak żywopłot chroniący uczniów przed hałasem ulicznym. Warto jednak pamiętać, że jednocześnie są przecież stołówką dla ptaków. Niezależnie jednak od intencji, sadzenie drzew zawsze przynosi satysfakcję z dobrze wykonanej pracy, z której skorzystają inni. Dlatego ochrona przyrody, którą promuje Klub Gaja nigdy nie stoi w sprzeczności z prawem społeczeństwa do rozwoju cywilizacyjnego.

Szkola Podstawowa nr 4 w Warszawie

Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Ostrowcu Świętokrzyskim

Przedszkole nr 5 Słoneczny Zakątek w Ostrzeszowie ideę sadzenia drzew połączyło z ideą integracji społecznej. W Święcie Drzewa uczestniczyło 48 przedszkolaków z grup 4-latków i 5-6-latków z grupy integracyjnej, przedstawiciel **Nadleśnictwa Przedborów** i opiekunowie. Grupa integracyjna jest w przedszkolu od tego roku szkolnego. *Dzięki niej będziemy zmieniać świat i ludzi. Uczyć ich wzajemnego szacunku i tolerancji już od najmłodszych lat. Po to by w przyszłości móc cieszyć się z każdego człowieka i doceniać jego wartości. Właśnie na cześć tej idei wybraliśmy się do pobliskiego nadleśnictwa Przedborów znajdującego się niedaleko naszego Przedszkola. W tym oto dniu zasadziliśmy 5 drzewek na cześć naszych nowych działaczy – zadeklarowano w sprawozdaniu.*

Przez cały tydzień w **Zespole Szkół nr 1 w Łysomicach** zbierano odrysowane kształty dłoni uczniów. Stały się one liśćmi i koroną drzewa – dekoracji podczas uroczystego apelu. To na nim dzieci złożyły ślubowanie, że będą dbać o drzewa, nie niszczyć ich oraz pilnować, aby inni też tego nie robili. Na boisku szkolnym posadzono **klon Jana Brzechwy, olchę Wandy Chotomskiej i lipę Marii Konopnickiej.**

Aby **oddzielić budynek od ulicy o natężonym ruchu samochodowym Gimnazjum im. o. M. Tomaszka w Pieńsku** postanowiło, w ramach Święta Drzewa, zasadzić żywoptot. **Nadleśnictwo Pieńsk** przekazało 120 sadzonek. To dereń jadalny, karagana syberyjska, pigwowiec japoński oraz rzadki i piękny gatunek – klon polny.

Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 2 we Wrocławiu Drzewo dla Pokoju posadził przed swoją siedzibą. Dzięki kilkuletniej współpracy z **Nadleśnictwem Miękinia** młodzie mogli liczyć na wsparcie w postaci sadzonek. Były więc do wysadzenia dęby, buki i klony, była też fachowa pomoc pana podleśniczego. Młodzież z koła ekologicznego przygotowała także kilka informacji na temat lasów i ochrony drzew, i przedstawiła je swoim koleżankom i kolegom.

Teren **Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Wolsztynie** to duży obszar wymagający zagospodarowania po reorganizacji związanej z budową boisk sportowych. *Święto Drzewa* było doskonałą okazją do tego, aby **wzbogacić szatę roślinną wokół starego i ciekawego architektonicznie budynku szkoły.** Wokół placówki posadzono 61 sadzonek drzew i krzewów. Były to między innymi: jarzębiny, lipy, wierzby, sosny, tuje, jałowce, berberydy, ogniki. Pomysł sadzenia drzew w ramach Święta Drzewa bardzo się spodobał ze względu na wymierne korzyści dla szkoły oraz możliwość praktycznego udziału w działaniu na rzecz środowiska. Dodatkową korzyścią są niewątpliwie nabyte umiejętności praktyczne sadzenia drzew i krzewów.

Na podwórku szkolnym **Zespołu Szkół w Barcicach uczniowie wraz z rodzicami posadzili brzozę – Drzewo w intencji pokoju.** *Działanie wyzwoliło wiele pozytywnych przeżyć, nie tylko w Święto Drzewa. Pod swoje drzewko przychodzą uczniowie by podać sobie rękę do zgody i zażegnać powstały konflikt* – opisuje **Lucyna Gorcowska**, nauczycielka.

Szkoła Podstawowa nr 4 w Warszawie w Święcie Drzewa uczestniczy od początku. Podtrzymuje tę tradycję, podejmując, co roku różnorodne działania. W tym roku centralną częścią obchodów było **sadzenie drzew w ogrodzie szkolnym.** Ze środków pochodzących ze zbiórki makulatury zakupiono dwa tulipanowce i trzy śliwy wiśniowe. Pięć kolejnych drzew – cztery buki i brzozę szkoła otrzymała w czasie inauguracji Święta Drzewa z Klubem Gaja na Polu Mokotowskim. Dzięki zaangażowaniu uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników administracyjnych, w ciągu 9 lat placówka posadziła 109 drzew i 98 krzewów.

Drzewa nad rzeką Sołą, największą rzeką w Beskidzie Żywieckim, posadziły dzieci z **Przedszkola nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Żywcu**, które współpracuje z **Nadleśnictwem Jeleśnia.** Po skończonej pracy maluchy zapoznały się z Kodeksem młodego ekologa, a po powrocie do domu dzieliły się swoimi przeżyciami z rodzicami.

Dzieci ze **Szkoły Podstawowej w Wyszynach Kościelnych**, wspomagane przez leśniczego określili teren pod zadrzewienie i uzyskały zgodę dyrekcji. Ustalono, że zachowany zostaje park podworski wokół szkoły, ku zaskoczeniu mieszkańców wsi. Przed akcją został zorganizowany cykl lekcji poświęcony poznawaniu gatunków drzew i związanych z nimi gatunków ptaków. Przy współpracy z **Nadleśnictwem Dwukoły** pozyskano sadzonki, które zostały posadzone w wyznaczone miejsca na terenie wokół szkoły, czyli **uzupełniając ubytki parku podworskiego.** Odnowiony drzewostan wzbogacił się o: buk, kalinę, jarząb pospolity i głóg.

Przedszkole w Warmątowicach przyłączyło się do Święta Drzewa po raz pierwszy. Nawiązało współpracę z **Nadleśnictwem Strzelce Opolskie**, dzięki czemu **na terenie wiejskiego placu zabaw** posadziło pięć świerków.

Po raz pierwszy w Święcie Drzewa wziął udział **Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. bł. ks. Józefa Pawłowskiego w Pińczowie.** Pierwszym zasadzonym z tej okazji drzewem jest dąb, który posadowiono w parki wokół placówki, gdzie będzie rósł w towarzystwie dostojnych, wiekowych drzew. **Nowo posadzony dąb otrzymał imię Józef, od patrona ośrodka** bł. ks. Józefa Pawłowskiego. Honorowym chrzestnym drzewka został uczeń klasy I gim-

Towarzystwo Przyjaciół Lasu Las Kudypski

nazjum – Józef Mucha. Oba bohaterów wydarzenia zmierzono: dąb miał 54 cm, a jego opiekun – 163 cm. Na zakończenie wychowankowie utworzyli *tańcuch rąk*, którym objęli prawie wszystkie drzewa w parku. Już nie mogą się doczekać następnego Święta Drzewa, gdy obok *Józka* pojawi się jego koleżanka – *Józefina*.

Święto Drzewa w **Zespole Szkół nr 36 w Bydgoszczy** zorganizowano w ramach 5-letniego programu – *Szkolna Ostoja Przyrody*. Powstała **Aleja 24 Drzew Klasowych**. Każda klasa posadziła swoje drzewko, pani dyrektor – Drzewko Pokoju, a przedstawiciel Rady Rodziców i zaprzyjaźnione przedszkola – *Step* i nr 18 – Drzewka Przyjaźni. Przeprowadzono także szereg różnorodnych działań, w tym akcję *Uwolnij drzewo!* polegającą na usuwaniu pinezek z drzew na osiedlu Kapuściska.

Najstarsze dzieci z **Przedszkola nr 18 w Warszawie** założyły **ogródek z różnymi roślinami oraz kąciki upraw roślin**. Placówka prowadzi również stronę internetową, na której znajduje się miesięcznik *To i Owo w Przedszkolandii*. Są tu propagowane treści ekologiczne, które mają na celu inspirowanie rodziców do konkretnych działań. Dzieci i rodzice poprzez artykuły dotyczące np. ochrony kasztanowców mogły wzbogacać swoją wiedzę na ten temat.

Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Lwówku Śląskim do Święta Drzewa przyłączył się po raz pierwszy, ale już deklaruje, że nie ostatni. Dzięki współpracy z **Nadleśnictwem Lwówek Śląski** młodzi posadzili **50 lip na obwodzie przyszłej szkółki świerkowej** w obrębie lasów powiatu lwóweckiego.

Obok **Przedszkola Publicznego nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi w Ostrowcu Świętokrzyskim** posadzono wiele roślin. Dzieci z poszczególnych oddziałów założyły **poletka: wrzosów, kwiatów, krzewów i drzew**. W ten sposób powstał mini ogród botaniczny. Każdy oddział będzie opiekował się swoim poletkiem przez następne lata. Do akcji włączyli się też rodzice przedszkolaków. Rodzice przekopali ziemię, pomagali w nasadzeniu roślin i ich pozyskiwaniu. Sami dzielili się sadzonkami. Dzieci mają więc możliwość opiekowania się roślinami i prowadzenia ciekawych obserwacji i doświadczeń.

Z okazji Święta Drzewa, drzewo zasadzono przed **Zespołem Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Ostrowcu Świętokrzyskim**. Ten mały jeszcze dąb ma przypominać o utworzeniu pierwszej w województwie szkoły mistrzostwa sportowego. **Nowe drzewo – nowa szkoła.**

Tak jak ono – na razie słabe i małe przekształci się w potężne, zachwycające wszystkich drzewo, tak ona niech rośnie w siłę i dumę ze swoich absolwentów: studentów, kompetentnych pracowników, wybitnych sportowców, a przede wszystkim pięknych ludzi. Sądzę, że sam widok rosnącego w siłę drzewa będzie dla nas refleksją i motywacją, bo tak jak dąb powinniśmy być nieustępliwi, twardzi ale i rozsądni – napisał uczeń, **Grzegorz Gajewski**.

Członkowie szkolnego koła przyrodniczego w Warszawicach pierwsze drzewka posadzili na terenie **Publicznej Szkoły Podstawowej w Warszawicach**. Następnie **nad rzeczką Kanału Bielińskiego oraz wzdłuż tak zwanej szkolnej drogi**, prowadzącej do jednej z pobliskich miejscowości. Na każdej sadzonce zawiązano wstążkę, aby w ten sposób zasygnalizować działanie uczestników Święta Drzewa.

Jak dokładnie będzie wyglądał **plac zabaw przy Przedszkolu w Przedborowej** jeszcze nie wiadomo, ale już rosną na nim drzewa. Z okazji Święta Drzewa sadziły je przedszkolaki i ich nauczycielki, które opracowały program edukacji ekologicznej *Dbamy o naszą planetę*. Miejsca na placu jest jeszcze dużo. Będzie systematycznie zapełniany roślinami.

Sześćdziesiąt drzew **na terenie przyszkolnym** posadzili uczniowie **Zespołu Szkół Zawodowych w Gołdapi**. Drzewa zasadzono w intencji pokoju na świecie. Dzięki współpracy z **Nadleśnictwem Gołdap** zorganizowano także wycieczkę po ścieżkach edukacyjnych Puszczy Rominckiej.

Od początku istnienia **Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Pułtusk**, czyli od 35 lat, nauczyciele i wychowawcy pomagają niepełnosprawnym intelektualnie wychowankom lepiej poznać i zrozumieć otaczającą ich przyrodę. Ośrodek leży na terenie otoczonym lasami **Nadleśnictwa Pułtusk**. W październiku 30 dzieci wspólnie z rodzicami, nauczycielami oraz opiekunami Koła Przyjaciół Zwierząt działającego przy ośrodku, włączyło się aktywnie w Święto Drzewa i posadziło **las na obszarze 0,20 ha**.

Dzięki zaangażowaniu i hojności okolicznych **Nadleśnictw Kłobuck, Złoty Potok** oraz **Herby**, dyrektor **Gimnazjum nr 3 w Częstochowie** wraz z uczniami klas I, II oraz III zasadziła 40 młodych drzewek różnych gatunków: lipa, sosna, dąb szypułkowy, jarzębina, klon, a także 6 sadzonek krzewu ozdobnego magnolii. Młode drzewka i krzewy **upiększyły przyszkolny ogród**.

Słowa bł. Jana Pawła II: *Kto chce naprawdę odnaleźć samego siebie, musi nauczyć się obcowania z przyrodą, bo oczarowanie jej pięknem wprowadza bezpośrednio w ciszę kontemplacji*

Zespół Szkół nr 33 Specjalnych dla Dzieci i Młodzieży Przewlekłe Chorej w Bydgoszczy

21

zainspirowały uczniów **Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Żurominie** do sadzenia drzew. Dwieście świerków, 40 modrzewi i ponad 40 innych drzew oraz krzewów zasadzono **na skarpie przy boisku do piłki nożnej** i przed szkołą. Posadzono także Drzewo dla Pokoju. Szkoła współpracuje z **leśnictwami Majdany i Konopaty w Nadleśnictwie Lidzbark**.

Drzewo jest mocą, która powoli wznosi się ku niebu. Te słowa Antoina de Saint-Exupéry przyświecały uczniom **Szkoły Podstawowej nr 25 w Częstochowie**, którzy **zasadzili drzewa w miejscu po dzikim wysypisku śmieci**. Uczniowie z koła ekologicznego, posadzone drzewka opatrzyli odpowiednimi tabliczkami *Drzewko pokoju*, które wykonali samodzielnie podczas spotkań koła.

W Koźuchowie szkoły podstawowe – nr 1 i nr 2 prowadzą współpracę międzyszkolną. Jednym z działań jest sadzenie drzew zainicjowane przez Klub Gaja. Tym razem, przy współpracy z **Nadleśnictwem Nowa Sól** zasadzono wspólnie 3000 drzew – buków, **na terenie gminy** Koźuchów. Uczniowie obu szkół bardzo chętnie zaangażowali się w tę akcję i odpowiedzialnie podeszli do postawionego przed nimi zadania.

Uczniowie **Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Koźuchowie** zasadzili 3000 sadzonek buka. Od **Nadleśnictwa Nowa Sól** otrzymali wytyczne (mapkę dojazdu, informacje na temat nadleśnictwa oraz gatunku drzewa jakim jest buk). *Odwierty miały głębokość na około 40 cm, tak więc uczestnicy musieli umieścić odpowiednio sadzonkę i przysypać ją ziemią, w taki sposób aby wystawała na odpowiedniej wysokości z gruntu. Postanowiłem utworzyć ankietę dotyczącą Instrukcji sadzenia lasu podczas, której filmowałem poczynania uczestników. Relacja, zdjęcia i filmy dostępne są na stronie szkoły* – informuje nauczyciel geografii, **Marcin Wojciechowski**.

Samorząd Uczniowski **Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Grębowie** przystąpił, po raz pierwszy, do programu Święto Drzewa. Posadzono 30 drzew. Ta inicjatywa dała początek tzw. **dębowej alei wokół szkoły**. Drzewka pozyskano od **Leśnictwa Krawce, Nadleśnictwo Nowa Dęba**. Uczniowie i nauczyciele w tym dniu utożsamiali się z barwami ziemi, ubrani na zielono zaangażowali własne rodziny, mieszkańców miejscowości, propagując ideę i rozdając własnoręcznie przygotowane ulotki informacyjne.

Na terenie **Zespołu Szkół Zawodowych w Dynowie** posadzono 50 świerków. Jedno z drzewek posadzono jako Drzewo dla pokoju. Sadzonki zostały dostarczone, jak co

roku przez **Nadleśnictwo Dynów**. Dzięki takim akcjom **tereny wokół szkoły** są coraz bardziej zielone, a tym samym pięknieją.

Wykonanie gazetki okolicznościowej i obsadzenie terenu wokół szkoły różnymi gatunkami drzew i krzewów to główne zadania, które dla Święta Drzewa wykonali uczniowie **Zespół Szkół w Ciosańcu**. Sadzonki rozdawano także osobom prywatnym, które zobowiązały się do posadzenia drzew **na swoich posesjach**. Dzięki **Nadleśnictwu Sława** szkoła dysponowała 150 drzewkami.

W **Zespole Szkół Techniczno – Usługowych w Tarnowskich Górach** posadzono 10 drzew – jarzębiny i klony. Darmowe sadzonki udostępniła Szkołka Leśna Brzeźnica **Nadleśnictwa Brynek**. Drzewa zasadzono w otoczeniu szkoły, która położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie dworca autobusowego w Tarnowskich Górach.

Uczniowie klasy czwartej **Technikum Architektury Krajobrazu w Nowej Soli** wysadzili na terenie szkolnym kilkadziesiąt drzewek, m.in. świerka, jodłę, sosnę i żywotnika, a także kilka egzemplarzy dębów. Młodzież zapoznała się z walorami dekoracyjnymi roślin, a także techniką sadzenia. Wszystkie sadzonki pochodziły ze szkółki **Nadleśnictwa**

Zespół Szkół Specjalnych w Namysłowie

Szkoła Podstawowa w Kolaczkowie

Nowa Sól. Dodatkową atrakcją stanowiło **posadzenie dębu mużakowskiego**. Jest to sadzonka otrzymana przez szczepienie zrazami pochodzącymi z selektu dębu bezszypułkowego z Parku Mużakowskiego, jedyne takiego w Polsce!

Gimnazjum nr 6 i Przedszkole Miejskie nr 6 w Długoszynie czynnie przyłączyły się do Święta Drzewa. Śmiechu przy tym było co nie miara! Silni gimnazjaliści wcześniej przygotowali miejsce do nasadzenia, by wspólnie z przedszkolakami posadzić klon jawor. Następnie wszyscy odczytali kodeks młodego ekologa. Tym drzewem będą opiekowali się gimnazjaliści, jaki i przedszkolaki, ponieważ długoszyński jawor stał się symbolem ich wspólnej przyszłości, o którą należą razem się troszczyć.

Uczniowie z nowopowstałych klas o profilu ekologicznym **Zespołu Publicznego Gimnazjum i Szkoły Podstawowej w Chwaszczynie** nawiązali współpracę z leśniczym leśnictwa Borowiec w **Nadleśnictwie Kolbudy**. Głównym celem współpracy jest **zagospodarowanie terenów po żwirowni**, które przekazano leśnictwu. Na dobry początek zasadzono 270 drzew.

Spółeczność **Ośrodka – Wojewódzkiego Centrum Pediatрії w Istebnej** obchodziła Święto Drzewa pod *Drzewem*

Szczęścia – bukiem, który znalazł się w finale konkursu Klubu Gaja – Drzewo Roku. Dziecięce doświadczenia, że to właśnie drzewo dodaje im sił i spełnia marzenia spowodowało, że konkurs ten odbił się szerokim echem wśród obecnych i byłych pacjentów. Teraz **na terenach rekreacyjnych (wokół boiska, placów zabaw)** mali pacjenci posadzili 30 sadzonek, w tym: świerków serbskich, limb i jodeł koreańskich. Zajęcia spełniły cele rewalidacyjne realizowane w placówce.

W ramach tygodniowego planu zajęć *Szanujmy Drzewa* wszystkie grupy w **Przedszkolu nr 15 w Jastrzębiu Zdroju** uświadamiały sobie wartość drzew w życiu ludzi i zwierząt. Podsumowując temat tygodnia każda z 7 grup otrzymała małą sadzonkę drzewa, którą miała za zadanie posadzić w doniczkę w sali i pielęgnować ją aż do wiosny, gdy zostanie posadzona **w lesie niedaleko przedszkola**.

Gimnazjum im. Królowej Jadwigi w Wilkowicach w ramach Święta Drzewa wybrało się w góry. Podczas rajdu integracyjnego na Magurkę uczniowie szkoły posprzątała cała trasę od pętli autobusowej w Wilkowicach do schroniska na Magurce. Były także pogadanki, gazetka szkolna, zorganizowano szkolny konkurs fotograficzny pt. *Drzewo*, w którym nagrodami były **świerki do posadzenia dla trzech zwycięzców**.

Chroniąc stare drzewa, wzbogacamy wiedzę naszą i innych

Drzewa, jako największe rośliny na Ziemi, decydują o wyglądzie naszej planety, klimacie dużych obszarów i mikroklimacie mniejszych. Od najdawniejszych czasów ludzie przywiązywali wielką wagę do ogromnych, starych drzew. Są one bohaterami ciekawych legend i opowieści, w których często przypisuje się im moc boską lub cechy ludzkie. W Polsce pierwszy przepis prawa związany z ochroną starych drzew to edykt o ochronie cisów, wydany przez Władysława Jagiełłę.

Za pomnik przyrody uznaje się drzewo o szczególnej wartości przyrodniczej, kulturowej, historycznej. Drzewo uznane za pomnikowe otrzymuje prawo do szczególnej opieki i ochrony – kiedy choruje nie wolno go wyciąć lecz trzeba leczyć. Obecnie pomniki przyrody mogą ustanawiać wojewodowie i rady gminy. Klub Gaja zachęca do ochrony nie tylko pojedynczych egzemplarzy, ale także całych skupisk, jak aleje, zadrzewienia starych cmentarzy, lasy łęgowe czy te, które związane są z zabytkowym obiektem architektonicznym.

Czterolatki z **Miejskiego Przedszkola w Węglińcu** zapoznały się z **najstarszym dębem w swojej miejscowości** i nazwały go *Zaczarowanym Drzewem*. Szczególnie jesienią drzewo naprawdę wygląda magicznie. Jego złote, pomarańczowe i żółte liście wzbudzają zachwyt w przedszkolakach. Dzieci wymyślały zaklęcia, które miały swoją moc ochronić wszystkie drzewa od szkodliwych działań człowieka, od chorób i silnych wiatrów. Na zakończenie wizyty odtńczyły specjalny taniec.

Szkoła Podstawowa Specjalna i Gimnazjum Specjalne przy Zespole Szkół Specjalnych w Namysłowie zorganizowały konkurs techniczny na zimowe miejsce **dla mieszkańców starych drzew** – na karmniki. Jednym z jurorów konkursu był podlesniczy **Nadleśnictwa Brzeg**. Natomiast posadzeniem Drzewa dla Pokoju zainaugurowano całoroczny projekt edukacyjny *Cudne drzewa w Namysłowie*. W ramach projektu przewidziano m.in. wycieczki, wyszukiwanie informacji, wykonanie zdjęć oraz **przygotowanie albumu zawierającego namysłowskie okazy drzewne**: rzadkie topole włoskie, platany, strzeliste dęby i zakochane drzewa: brzozę i dąb.

Już po raz 9. w Świącie Drzewa uczestniczy **Szkoła Podstawowa nr 6 w Toruniu**. Na lekcji polskiego odbył się cykl zajęć poświęconych ekologii na bazie utworów literackich związanych z przyrodą. Ogłoszono również konkurs literacki *Nasz Jeżyk* związany ze stuletnim kasztanowcem rosnącym na szkolnym boisku. W tym roku **szkoła wystąpiła o uznanie kasztanowca Jeżyka pomnikiem przyrody**.

Szkoła Podstawowa nr 307 Warszawa po raz kolejny wzięła udział w *Wielkim Kasztanobranii*. Uczniowie zebrali ponad 4 tony kasztanów i zdobyli pierwsze miejsce w Polsce! Innym sposobem dbania o drzewa był udział w happeningu nawożącym do ratowania kasztanowców. Uczniowie **przemaszzerowali alejami Parku**

Filia Samorządowego Przedszkola nr 110 w Krakowie

Szkoła Podstawowa nr 5 w Brzegu

Ośrodek Kultury w Brzeszczach

Agrykola z transparentami nawołującymi do walki ze szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem.

Poprzez **konkurs plastyczny Żorskie pomniki przyrody** Wydział Inżynierii Środowiska **Urzędu Miasta Żory** postanowił zainteresować uczniów wszystkich szkół podstawowych w Żorach lokalnym środowiskiem przyrodniczym, a w szczególności drzewami pomnikowymi. Zwycięzcom wręczono nagrody na uroczystej gali przygotowanej przez szkolne koło ekologiczne ze **Szkoły Podstawowej nr 17 w Żorach**.

Pielęgnacji drzew i roślin na placu szkolnym podjęli się uczniowie **Szkoły Podstawowej w Gzowicach**. Usunięto chwasty ze szkolnych skalniaków, dosadzono nowe rośliny. Dzieci przygotowały także plakaty: *O co proszę drzewo* i *Co nam daje drzewo*, na których przyklejały hasła określające poszczególne cechy.

Już po raz 4. gmina **Łaziska Górne** zorganizowała **akcję ochrony drzew kasztanowca białego**. Inauguracja przedsięwzięcia odbyła się na terenie Rodzinnego Ogrodu Działkowego *Szarotka*. Zadanie polegało na założeniu opasek lepowych zawierających preparat z feromonem, założeniu pułapek feromonowych w koronie drzew, przeprowadzeniu lekcji edukacji ekologicznej z młodzieżą i **pokazie zabiegów sanitarnych w koronie drzew metodą alpinistyczną**. Uczestnicy akcji – z **Gimnazjum Nr 1 i Zespołu Szkół im. Piastów Śląskich w Łaziskach Górnych** – w obecności dendrologa sami zakładali opaski lepowe, składali pułapki i zakładali je w koronie drzew. Każdy otrzymał t-shirt promujący akcję *Chrońmy Kasztanowce*. Reportaż z akcji dostępny jest w Internecie na stronie Telewizji Mikołów. **Ochroną objęto 78 kasztanowców**.

Dzieci z **Przedszkola nr 1 Pod Jarzębinką w Międzyrzeczu** podczas spacerów obserwowały drzewa i **poszukiwały w swojej miejscowości pomników przyrody**. Wraz z grupami żłobkowymi uczestniczyły w sadzeniu drzew obok placówki. Starszaki wzięły udział w wycieczce do **Nadleśnictwa Głębokie**. Wszystkie – opiekują się zasadzonym w ubiegłym roku Drzewkiem Przyjaźni.

Ponad 300-letnim bukiem czerwonym – pomnikiem przyrody interesują się dzieci z **Przedszkola nr 2 z Grupą Żłobkową w Sycowie**. Legenda o buku była przedmiotem wielu zajęć, tak aby w dzieciach rozwijać lokalny patriotyzm (opowieść napisała lokalna pisarka, Lucyna Zimna) i uczyć szacunku do drzew. W lasach **Nadleśnictwa Syców** dzieci sadziły świerki, pierwszy – z intencją pokoju na świecie. Ciekawym akcentem na zakończenie wycieczki była obserwacja bobrów.

W **Nadleśnictwie Strzałowo** Święto Drzewa (organizowane po raz 9.) to całoroczny program edukacyjny. Angażują się głównie szkoły, z roku na rok włączają się również rodzice i inne instytucje. W jubileuszowym roku wraz ze szkołami zorganizowano m.in. **pieszy rajd z przystankiem przy pomniku przyrody** pt. *Poznajemy drzewa pomnikowe w Nadleśnictwie Strzałowo*.

Uczniowie z klas o profilu ochrona środowiska z **Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Czeladzi** zasadzili drzewka wokół szkoły, które otrzymali z **Nadleśnictwa Siewierz – Leśnictwa Grodziec**. Wśród nich było Drzewo dla Pokoju. Objęto opieką również **stare drzewo rosnące przy szkole**.

Klub ekologiczny **Zespołu Szkół w Żyznowie** opracował gazetkę tematyczną nt. Święta Drzewa. Uczniowie gimnazjum brali udział w szkolnym konkursie *Nasze drzewa*. Jego celem było **znalezienie ciekawych drzew w miejscowości**, podanie ich lokalizacji, opisu, przedstawienie legend, opowieści z nimi związanych oraz wykonanie szkicu bądź fotografii wybranych drzew.

Szkoła Podstawowa w Łysinach nawiązała współpracę z **Nadleśnictwem w Koniecpolu**. Na lekcjach przyrody, zajęciach koła ekologicznego odbyły się zajęcia tematyczne poświęcone ochronie lasu. 10 października leśnik przeprowadził z uczniami całej szkoły zajęcia *Życie w lesie w różnych porach roku*. Zwrócił uwagę na **ochronę pomników i rezerwatów przyrody, występujących w najbliższej okolicy, gminie i nadleśnictwie**.

Samorządowe Przedszkole nr 43 w Kielcach

Przedszkole nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi w Suwałkach

Przedszkole nr 48 w Zabrze

Odwołując się do drzew, rozwijamy siebie i wyobraźnię

Działania Klubu Gaja mają zasięg ogólnopolski, ale integrują społeczności lokalne – od tych w najmniejszych przedszkolach po całe miejscowości i powiaty. Program Święto Drzewa odwołuje się do drzew, które od zawsze stanowiły natchnienie dla artystów, a jednocześnie należą przecież do obiektów powszednich, mijanych przez wszystkich codziennie.

Niestety drzewa przegrywają, szczególnie na terenach zurbanizowanych, z inwestycjami. Nasadzenia nowych drzew, które mają zrekompensować wycięte nie są jednak tym samym. Wycinane drzewa mają po kilkadziesiąt lat, nowe – o wiele, wiele mniej. Tym bardziej warto podkreślać wartość poszczególnych drzew, łącząc je z ważnym wydarzeniem, uroczystością, ideą, wyjątkową postacią. W twórczy sposób przekazywać o tym wiadomości innym ludziom.

Drzewa wymagają także innej wyobraźni, tej, która łączy się z odpowiedzialnością przy podejmowaniu decyzji o ich usunięciu lub zasadzeniu. To długowieczne rośliny i efekty jakie przyniesie Święto Drzewa w przyszłości możemy sobie tylko wyobrazić!

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Miłtchu

Przedшкоlaki w Szalejowie Dolnym przygotowały liście, które były biletem wstępu na uroczystość z okazji Święta Drzewa. Każda grupa wrzucała swój bilet do odpowiednio oznaczonego kartonu. Następnie z biletów-liści dzieci zrobiły piękne drzewa: maluchy – kasztanowiec, średniaki – klon, starszaki – dąb. **W drzewach tych ukryły się sylwetki trzech odważnych przedszkolaków**, którzy dali do obrysowania własną sylwetkę. Już tego samego dnia prace można było obejrzeć na wystawie w szatni.

W Szkole Podstawowej nr 7 w Poznaniu powstało **Drzewo obietnic klas pierwszych**. Pierwszaki zapisały na listkach, jak będą dbać o drzewa. Swoją wiedzę na temat drzew, lasu i jego mieszkańców dzieci mogły sprawdzić w krótkim quizie. Część artystyczną, podczas której wystawiono krótką inscenizację, zakończyło wspólne śpiewanie piosenki i poczęstowanie dzieci jabłkami przez Panią Jesień. Tradycją szkoły jest także sadzenie swojego drzewka przez pierwszoklasistów.

Wiele zabaw dydaktycznych przygotowało **Przedškole Samorządowe nr 3 w Skawinie**. Dzieci nauczyły się budowy drzewa, rozróżniania gatunków drzew po ich liściach. Potrafią rozpoznać zwierzęta, które mieszkają na drzewach i często można je zaobserwować w parku. To właśnie w nim, już po balu na zakończenie Święta Drzewa, **przedszkolaki rozdawały przechodniom krótkie informacje** o tym ile korzyści przynoszą drzewa. W tym roku w przedszkolu posadzono również drzewo, ale w doniczce, ponieważ dzieci będą przypatrywać się kolejnym etapom jego wzrostu

Do obchodów Święta Drzewa **Gminne Przedškole w Miedznej** zaprosiło dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej. Pani Renata Szweda zapoznała dzieci z utworami literackimi o tematyce leśnej. Zorganizowano w przedszkolu **konkurs Pani Jesień – praca przestrzenna – kukła** skierowany do dzieci przedszkolnych i ich rodziców. Zebrano 13 prac wykonanych z jesiennych darów lasu (liście, jarzębina, żółędzie). Wszystkie prace były bardzo ciekawe i zostały przekazane na gminny konkurs organizowany przez Centrum Kultury w Woli.

Uczniowie **gimnazjum Zespołu Szkół w Krepnej** z drzew rosnących w otoczeniu szkoły **usunęli wbite w korę zszywki, gwoździe, pineski, plakaty**. Dzieci zawiesiły na gałęziach drzew wcześniej przygotowane hasła-rymowanki dotyczące ochrony drzew. Napisano także petycję do pana wójta o umieszczenie w centrum gminy tablicy, na której można będzie przypinać różne ogłoszenia. W dalszej części obchodów pod czujnym okiem leśniczych z **Magurskiego Parku Narodowego** każda klasa posadzi-

ła swojego świerka i nadała mu imię. Pan leśniczy wręczył każdemu drobny upominek.

Drzewa przyozdobre kokardami mogli obserwować przechodnie mijając skwer obok **Szkoły Podstawowej nr 272 w Warszawie**. W ten sposób uczniowie ekologicznej klasy 1b podkreślili obchody Święta Drzewa. W tym dniu było także tworzenie klasowych drzew ozdabianych listkami z własnymi imionami oraz **przemarsz ulicami Mokotowa** z rozdawaniem ulotek, transparentami i namawianiem mieszkańców do ochrony i szanowania drzew rosnących w tej dzielnicy.

Miejskie Przedškole nr 1 w Kolobrzegu

Szkola Podstawowa nr 4 w Skiermiewicach

Przedszkole nr 22 w Koszalinie

Inicjatorem obchodów Święta Drzewa w **Szkołe Podstawowej nr 10 w Orzeszu – Woszczycach** byli uczniowie z **Kółka Przyrodniczego**. Zasadzono 30 drzewek na szkolnym boisku i placu zabaw. Przed wejściem do szkoły znalazło miejsce Drzewko dla Pokoju. W szkole ogłoszono **konkurs plastyczny i literacki *Moje drzewko marzeń***. Każda klasa przygotowała prezentacje makiet, inscenizacje i piosenki. Powstała galeria prac, plastycznych i plakatów, która zdobiła klasy i szkolny korytarz.

Podczas Święta Drzew w **Przedszkolu w Żarach** każda z grup otrzymała tajemnicze pudełko - od pani leśnik z **Nadleśnictwa Lipinki Łużyckie**, które można było otworzyć dopiero w ogrodzie przedszkolnym. W pudełku były: **dowód osobisty drzewa**, przewodnik kieszonkowy, centymetr kra- wiecki, pisaki, taśma, karton do napisania nazwy drzewa, plastelina, lupa i mapa ogrodu przedszkolnego. Olbrzymią frajdę sprawiło dzieciom wypełnianie dowodu osobistego drzewa. Dzięki tej czynności nauczyły się, jakie informacje powinien posiadać człowiek, by mógł prawidłowo oznaczyć drzewo.

W **Gumisiowym Przedszkolu w Siemianowicach Śląskich** Święto Drzewa przerodziło się w Tydzień Drzewa. Wszystkie zabawy ruchowe, pogadanki, opowiadania i prace plastyczne były dostosowane do umiejętności i możli-

wości dzieci w różnym wieku. Najbardziej oczekiwany był wsadzanie sadzonek na terenie ogrodu przedszkolnego, otrzymanych od **Nadleśnictwa Katowice**. Zaproponowana została także **metoda terapii z drzewami**. Dzieci przytulały drzewa i czerpały z nich energię. Sadzonkom drzew są śpiewane piosenki i opowiadane historie z przedszkola na każdym spacerze i zabawie w ogrodzie przedszkolnym.

Uczniowie Koła Przyrodniczego **Zespół Szkół nr 3 w Nisku** przygotowali program artystyczny, w którym pod ogromną jabłonią, symbolem polskiego drzewa, wiersze o drzewach recytowały dziewczynki w barwnych kapeluszach. Aby uczestnicy spotkania mogli bardziej zrozumieć drzewa, ich walory, **uczniowie wcielili się w role brzozy, sosny, modrzewia, akacji, jarzębiny, dębu, jodły, buka, świerka i lipy**. Część artystyczna została urozmaicona utworami muzycznymi. Goszczono również panów z **Nadleśnictwa Rudnik**.

Przedszkole nr 6 w Katowicach posiada na swoim obszarze ogród przedszkolny, który znajduje się w centrum miasta i bezpośrednio przylega do parku. Dzieci wraz z wychowawcami grupy, rodzicami i panem ogrodnikiem posadziły w swoim ogrodzie Drzewo Życia. Zostały także przeprowadzone zajęcia przyrodnicze **oparte na działaniach polisensorycznych**, których głównym celem było doświad-

czanie, badanie oraz nawiązanie pozytywnego stosunku do świata przyrody.

Święto Drzewa w **Szkole Podstawowej nr 17 w Dąbrowie Górniczej** rozpoczęły **zajęcia otwarte z przyrody**. Podtemat lekcji brzmiał *Drzewa – Przyjaciółmi człowieka*. Lekcja przybliżyła uczniom m. in.: budowę zewnętrzną drzew, pokrój drzewa i jego rodzaje, podział drzew, najpospolitsze gatunki drzew iglastych i liściastych oraz rolę i znaczenie drzew dla człowieka. Dzieci w dyskusji szukały odpowiedzi na pytanie, co to jest drzewo, a co to jest drewno? Kwintesencją lekcji było zasadzenie przed szkołą młodej sosenki od leśników **Nadleśnictwa Siewierz**.

W **Przedszkolu nr 19 w Rudzie Śląskiej** Święto Drzewa połączono z Urodzinami Kubusia Puchatka. Dzieci wspólnie z paniami przygotowały dużą makietę Stumilowego lasu, rozwiązywały zagadki dotyczące drzew i lasów. Zwieńczeniem uroczystości było zasadzenie *Kubusiewego drzewka*, na którym dzieci zawieszały **życzenia wypisane na papierowych baryłkach miodku**. Na koniec odśpiewano drzewku *Sto lat* i umieszczono przy nim pamiątkową tabliczkę informacyjną.

Uczniowie **Szkoły Podstawowej w Lubnie** przygotowali m.in. **inscenizację mówiącą o potrzebie ochrony drzew** i poszanowaniu skupisk leśnych oraz o wynikających z tego korzyściach. Dzieci w swoim występie podkreślały, że sadzenie drzew jest najprostszym i jednocześnie najpiękniejszym sposobem zapobiegania zmianom klimatycznym. Inscenizacja rozpoczęła się piosenką *Moja planeta*, w której dzieci wyśpiewały S.O.S dla wszystkich mieszkańców Ziemi. W tym dniu posadzono także cisa i daglezie.

Udział w **konkursie fotograficznym *Las domem zwierząt i roślin***, organizowanym przez Prezydenta Miasta Gliwice, był jednym z działań w ramach Święta Drzewa, podjętym przez **Szkołę Podstawową nr 23 w Gliwicach**. Zapisano także *Prośby drzew do ludzi*, które zawieszono na szkolnym korytarzu; oddano hołd i pokłon drzewom znajdującym się na terenie szkoły.

Konkurs plastyczny *Pokochojmy drzewa* został zorganizowany w **Przedszkolu nr 20 w Sosnowcu**. W konkursie wzięły udział wszystkie dzieci tworząc piękne prace zbiorowe w formie plakatu. Dzieci recytowały wierszyki i śpiewały piosenki o drzewach. **Nauczycielki przygotowały dla nich przedstawienie *Urodziny drzewa***, przebrane za wróżki i dzieci, z humorem dostarczyły informacji o tym jak przydatne są drzewa i jak trzeba o nie dbać. Punktem kulminacyjnym uroczystości było sadzenie drzewek w ogrodzie przedszkolnym.

Publiczne Przedszkole w Szadku

Samorządowe Przedszkole nr 43 w Kielcach

Szkoła Podstawowa im. J. Tuwima w Lipinkach

Miejskie Przedszkole nr 1 w Olszynie

Przybliżając się do drzew, poznajemy całą przyrodę

Drzewa są miejscem zamieszkania i pożywienia dla wielu zwierząt, podtrzymują obieg wody – niezbędnej całej przyrodzie, użyźniają glebę, dają tlen, spełniają wiele innych funkcji przyrodniczych. Obserwując jedno drzewo uczniowie mogą zdobyć kompendium wiedzy o przyrodzie.

Sprawozdania z realizacji programu Święto Drzewa Klubu Gaja pokazują, że drzewa są przedmiotem zajęć na każdym etapie szkolnictwa, począwszy od przedszkola, a nawet żłobka. Każde dziecko może wczuć się w rolę drzewa, każdy dorosły może zająć się jego ciekawą obserwacją, korzystając z dostępnych źródeł wiadomości. Święto Drzewa zachęca do zajęć w terenie, lekcji tematycznych poświęconych różnorodnym zagadnieniom związanym z drzewami, bioróżnorodnością, rozwojem zrównoważonym i zmianami klimatycznymi.

Miejskie Przedszkole w Lidzbarku

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Marii Konopnickiej w Leszczynie Szlacheckim

Uczniowie **Szkoły Podstawowej nr 2 w Oleśnicy** wybrali się na wycieczkę do szkółki w **Nadleśnictwie Oleśnica** w Grochowej oraz do Ośrodka Leczenia i Rehabilitacji Dzikich Zwierząt w Złotówku. Przedmiotem obserwacji w lesie były głównie drzewa. Uczniowie zobaczyli dąb i cis wysiane z nasion najstarszych drzew owocujących w Polsce. Zapoznali się z rolą szkółki leśnej, rodzajami prac pielęgnacyjnych prowadzonych na tym terenie. Mimo, że nie było widać zwierząt, można było obserwować ślady ich bytności – dziuple, dzięcioła, skrzynki lęgowe dla nietoperzy. Leśnik przekazał również niepokojące informacje o nieznannej chorobie grzybowej atakującej dęby.

Eksperymenty z wiatrem były głównym tematem Święta Drzewa w **Niepublicznym Przedszkolu nr 2 w Chodzieży**. Ekspresyjne zabawy odbyły się z udziałem szczególnego gościa – pani leśnik z zaprzyjaźnionego z przedszkolem **Nadleśnictwa Podanin**. Dzieci same *wytwarzały* wiatr przy użyciu różnorodnych materiałów, a także dowiedziały się o pozytywnych (roznoszenie nasion) i negatywnych (zniszczenia) skutkach działania wiatru w lesie. Po zabawach w sali, kontynuowano eksperymenty na podwórku przedszkolnym z chustami i papierowymi samolotami. Dzieci uczyły się określać kierunek wiatru i jego siłę.

Dzieci z **Przedszkola nr 2 Akademia Pana Kleksa w Garwolinie** uczestniczyły w wycieczce edukacyjnej do sadu w Rudzie Tarnowskiej, gdzie zostały zapoznane z trudną pracą w sadzie, sadzeniem drzew owocowych, ochroną tych drzew oraz przechowywaniem owoców i produkcją soku naturalnego.

Z **Nadleśnictwem w Smardzewicach** współpracę podjęła **Szkoła Podstawowa nr 8 w Tomaszowie Mazowieckim**. Efektem była wycieczka do szkółki leśnej w Iłkach. Tam uczniowie zostali zapoznani z różnymi rodzajami drzew. Leśniczy oprowadził ich po szkółce, pokazując w jaki sposób trzeba dbać o sadzonki drzew, jak i same drzewa. Zaproponował uczniom wyciąganie sadzonek z ziemi, które w dalszej części wycieczki zasadzili. W szkółce obserwowano również cykl wzrostu znajdujących się tam drzewek. Bardzo miłym akcentem zakończono spotkanie – nadleśnictwo podarowało każdemu dziecku drewniane piórnik z wyposażeniem.

Z okazji Święta Drzewa w **Szkołe Podstawowej nr 4 w Gryfinie** ogłoszono międzyklasowy konkursu *10 X Święto Drzewa 2012*. Uczniowie pod nadzorem swoich wychowawców wykonywali prace z podziałem na grupy. Celem był plakat przedstawiający określony gatunek drzewa, wraz z wyczerpującymi informacjami na jego temat, np.: odmiany danego

gatunku; wygląd liści, owoców, kory, nasion; do jakiego celu są wykorzystywane jego właściwości w lecznictwie lub w przemyśle do produkcji różnych rzeczy; miejsce występowania; pomniki przyrody z podaniem wieku i rozmiarów.

W Święcie Drzewa zadebiutowało **Niepubliczne Przedszkole nr 5 w Strzelcach Opolskich**, które nawiązało współpracę z **Nadleśnictwem Zawadzkiem**. Izba leśno-przyrodnicza nadleśnictwa oraz ścieżka edukacyjna *Nad Małą Panwią* były miejscem wycieczek.

Uczniowie **Szkoły Podstawowej nr 5 w Brzegu** wszechstronnie zbadali drzewa otaczające ich placówkę, a jest ich 79. Mierzili ich obwoły, uczyli się rozpoznawać gatunki drzew i krzewów, obserwowali zwierzęta żyjące na korze drzew lub wśród ich gałęzi, zbierali kasztany i kolorowe liście. W klasie wykonali m.in. karty *Drzewo wesole – drzewo smutne* i prace plastyczne z wykorzystaniem liści drzew.

Przyrodnicy ze **Szkoły Podstawowej nr 1 w Nowej Soli** posadzili przy boisku szkolnym 10 sadzonek jarzębu pospolitego. Tradycją jest nadawanie imion posadzonym drzewkom. W tym roku pojawił się Ogień, Kamil, Maja, Sylwia, Janek, Puszek, Nadzieja, Kaja, Hugo. Posadzono też Drzewo dla Pokoju. Pani leśnik z **Nadleśnictwa Nowa Sól** opowiedziała o dobroczynnych właściwościach lasu i poszczególnych drzew. Informacje o sylwoterapii, czyli leczniczych właściwościach drzew, przepis na akacje naleśniki i wiele innych ciekawostek zamieszczono na stronie internetowej szkoły.

Szkoła Podstawowa nr 4 w Warszawie

W **Szkole Podstawowej nr 1 w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Sędziszowie** do Święta Drzewa włączyli się nauczyciele przyrody, języka polskiego, matematyki, nauczania zintegrowanego, języka angielskiego i plastyki. Od lat szkoła współpracuje z **leśnictwem Czepiec w Nadleśnictwie Jędrzejów**. Dzieci sadziły drzewa i krzewy w rezerwatach śródpolnych.

Głównym założeniem Święta Drzewa w **Szkole Podstawowej w Cisnej**, przy wsparciu i współpracy **Nadleśnictwa Cisna**, było poznanie kilku gatunków drzew charakterystycznych dla drzewostanu bieszczadzkich lasów, ich sposobu hodowli, uprawy i pielęgnacji. Posadzono 50 jodeł.

W **Przedszkolu nr 1 w Nowej Dębie**, jak co roku, po raz 10. dzieci pamiętały o Święcie Drzewa. Przedstawiły inscenizację, wiersze, piosenki o tematyce proekologicznej, wzięły udział w quizie na temat ochrony środowiska naturalnego i zwierząt. Kolejnym etapem było przejście do ogrodu przedszkolnego, gdzie nastąpiło sadzenie młodych krzewów, jako symbolu nowego życia i spójności z przyrodą.

W **Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tarnowskich Górach** w Święto Drzewa najbardziej zaangażowani byli uczniowie przyrodniczego koła naukowego w

palcówce. Oprócz sadzenia drzew przeprowadzono zajęcia w bibliotece (wyszukiwanie i zapoznanie się z literaturą dotyczącą drzew); warsztaty z dendrochronologii; zajęcia o pospolitych drzewach występujące w Polsce. Była także prezentacja nt. rozpoznawania drzew występujących w Parku Tarnowskim.

Nadleśnictwo Jedwabno zorganizowało spotkanie dla **Przedszkola Samorządowego w Jedwabnie**. Oprócz symbolicznego posadzenia drzewka, dzieci uczestniczyły w zajęciach edukacyjnych przeprowadzonych w Izbie Edukacji Leśnej. Przybyła także 87-osobowa grupa ze **Szkoły Podstawowej nr 3 w Szczytnie**. Zajęcia prowadzone były przez czterech pracowników nadleśnictwa, którzy przybliżyli uczniom wiedzę przyrodniczą na ścieżce dydaktycznej, oprowadzili po wyluszczeniu nasion, zaprezentowali ekspozycje i przyrządy w izbie edukacji leśnej. Zwieńczeniem wizyty było posadzenie drzewka koło siedziby nadleśnictwa i oznakowanie go pamiątkową tabliczką.

Dzieci **Niepublicznego Przedszkola Pod Muchomorkiem w Zbąszynku** poznały budowę drzewa, jego znaczenie dla człowieka, zwierząt i przyrody, poznały etapy wzrostu drzewa od nasionka, rozwiązywały zagadki o tematyce leśnej, wykonały plakaty *O co prosi drzewo* różnymi technikami

plastycznymi, podziwiali piękno lasu w czasie wycieczki na terenie Strzelnicy Bractwa Kurkowego w Rogozińcu. Uwieńczeniem działań było przygotowanie spotkania edukacyjnego z udziałem zaproszonych gości- leśnika z **Nadleśnictwa Babimost** i pracownika Urzędu Miasta Zbąszynek, zajmującego się ochroną środowiska.

Po raz kolejny świetlica szkolna **Szkoły Podstawowej nr 36 w Katowicach** podjęła działania w ramach obchodów Święta Drzewa. Do udziału zaproszono Stowarzyszenie Przyjaciół Ekologii *Eccoterra*. Organizowane były zajęcia dydaktyczno-ekologiczne pt. *Oszczędzamy energię, szanujemy drzewa, segregujemy śmieci* i quiz ekologiczny pt. *Rodzaje drzew*. Zaplanowano także wycieczki do Leśnej Sali Edukacyjnej **Nadleśnictwa Katowice** i do Oczyszczalni Ścieków w Katowicach – Ścieżki Edukacyjnej *Gigablok*.

Udział **Przedszkola nr 2 w Kostrzynie nad Odrą** w Święcie Drzewa doskonale wpisał się w działania podejmowane w bieżącym roku szkolnym w placówce, z racji rozpoczęcia innowacji pedagogicznej prowadzonej metodą projektu badawczego *Od drzewa do papieru* zgłoszonej do Lubuskiego Kuratorium Oświaty. Przeprowadzono cykliczne zajęcia, podczas których dzieci uczyły się rozpoznawać drzewa po kształcie liści, owocach, szyszkach. Poznały budowę drzew, tworzyły mapę myślową na ich temat. Wspólnie z seniorami z Domu Seniora w Kostrzynie zasadziły Drzewo dla Pokoju, a 10 października ubrane się na zielono, wzięły udział w pochodzie z plakatami, miniaturami drzew, podczas którego na ustach przedszkolaków pojawiły się hasła: *Chrońmy drzewa, Chrońmy lasy, Święto Drzewa*. Na placu przedszkolnym udało się posadzić ok. 15 sadzonek drzew.

Uczniowie **Szkoły Podstawowej nr 3 Zespołu Szkół w Drezdenu** obejrzeli prezentację multimedialną dotyczącą Święta Drzewa, roli drzew – funkcji lasu w naszym życiu; pracowali z kartą pracy *Drzewa i krzewy naszych lasów*. Był także Integracyjny Rajd Pieszy do Arboretum przy **Nadleśnictwie Smolarz** pod hasłem *Zdrowy las, zdrowie w nas*, gdzie m.in. uczestniczyli w konkurencjach sportowych. Takie rajdy integracyjne to w tej szkole tradycja.

Obchody Święta Drzewa w **Szkole Podstawowej nr 45 w Bytomiu** odbywały się przez cały październik. Towarzyszył im program edukacji ekologicznej szkolnego koła LOP, realizowany m.in. poprzez uroczysty apel przez radiowęzeł *Święto drzewa – znaczenie drzew dla przyrody i dla człowieka* i przeprowadzenie zajęć w szkolnym arboretum. Uczniowie pracowali z kluczem do oznaczania gatunków oraz omawiali znaczenie drzew w przyrodzie i życiu człowieka.

Sportowa Szkoła Podstawowa nr 272 w Warszawie

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pińczowie

Publiczne Przedszkole nr 19 w Ostrowcu Świętokrzyskim

Przedszkole Publiczne w Bystrej

Szkoła Podstawowa nr 6 w Kaliszu

Szkoła Podstawowa w Woli Barońskiej

Szkoła Podstawowa w Motarzynie

Szkoła Podstawowa nr 3 w Zamościu

Zbierając makulaturę, ratujemy konie

Ochrona drzew to także oszczędne wykorzystywanie surowców, które z nich powstają. Akcja Zbieraj makulaturę, ratuj konie jest jednym z działań programu Święto Drzewa Klubu Gaja. Promuje poszanowanie praw zwierząt i ochronę przyrody poprzez segregację odpadów i wykorzystywanie surowców wtórnych. Jest przykładem działań Klubu Gaja, które integrują lokalne społeczności na rzecz ochrony przyrody i zwierząt. Rocznie przeciętnie każdy z nas zużywa 240 kg papieru. Do wyprodukowania takiej ilości potrzeba czterech drzew lub... 270 kg makulatury!

Pieniądze za sprzedaną makulaturę, przekazane Klubowi Gaja, są wykorzystywane na zorganizowanie pomocy koniom. W Polsce przeznaczają się na ubój 60 000 koni rocznie. Na rzeź trafiają młode konie hodowane na mięso lub wykorzystywane w ciężkich pracach polowych lub leśnych oraz wykluczone ze sportu. Klub Gaja ratuje zwierzęta przeznaczone na rzeź, chore lub te, których właściciele nie mogą utrzymywać. Znajdujemy dla nich nowe domy, wspieramy ich utrzymanie i leczenie. Konie trafiają m.in. do organizacji, które prowadzą hipoterapię, do małych gospodarstw, do agroturystyki.

Klub Gaja ocalił już 53 konie!

Zbiórka makulatury i pomoc koniom to istotny element programu Święto Drzewa dla **Miejskiego Przedszkola nr 7 w Legnicy**. Dzieci przyłączają się do zbiórki z radością, a ich rodzice z ogromnym zaangażowaniem dostarczają do przedszkola gromadzoną w domach makulaturę. Selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest także w samej placówce. Makulatura trafia do Przedsiębiorstwa Handlowego LOBO a pieniądze za nią przeznaczane są na ratowanie koni.

Wyjątkowym partnerem biznesowym akcji, od 2006 roku jest firma kurierska **TNT Express**, która w roku 2011/2012 przekazała prawie 10 000 zł na ratowanie koni.

Zespół Szkół w Trzcinicy akcję zbierania surowców wtórnych: makulatury i aluminiowych puszek prowadzi przez cały rok. Dochód z tych zbiórek jest przeznaczony na ratowanie starych i schorowanych koni. Szczegółowe informacje o akcji znalazły się na wystawie *Zbieraj makulaturę – ratuj konie*, przygotowanej przez członków szkolnego koła geograficznego. Oprócz historii uratowanych koni, szczególną uwagę odbiorców przyciągały fotografie *Konie w obiektywie*.

Uczniowie **Publicznej Szkoły Podstawowej w Dziurawie** o akcji Zbieraj makulaturę, ratuj konie usłyszeli 10 października w dzień Święta Drzewa. Wówczas cała społeczność uczniowska zebrała się na boisku szkolnym, aby posadzić dziesięć sadzonek jarzębiny. Informacje o akcji i konkursie przybliżyła dzieciom szkolna koordynatorka programu Święta Drzewa. Wszyscy uczniowie i pracownicy placówki bardzo aktywnie włączyli się do zbiórki. Zebrane fundusze z jej sprzedaży przekazano na ratowanie koni.

Dzieci z **Przedszkola nr 8 w Tomaszowie Mazowieckim** w trosce o środowisko naturalne zbierają makulaturę przez cały rok. Nauczyciele zachęcają je do segregacji odpadów, wyjaśniają w jaki sposób są wykorzystywane powtórnie. Od września do końca października zebrano 639 kg makulatury.

Święto Drzewa będzie ważnym wydarzeniem w kalendarzu nowopowstałego **Przedszkola Pod świerkiem w Biskupicach**. To placówka o profilu ekologiczno-zdrowotnym. Dzieci nie tylko sadziły drzewa, przy współpracy z **Nadleśnictwem Czerniejewo**, ale wzięły udział w konkursie na prace przestrzenne *Cuda natury z makulatury*.

DYNASTIA

klacz uratowana przez Klub Gaja

*Jest wysoka, piękna i chętna do współpracy z człowiekiem. Chcieliśmy konia, który z góry jest skazany na niepowodzenie, a jest dopiero na początku życia – mówi o 2, 5 letniej klaczy **Anna Lepich** z ośrodka agroturystycznego na terenie Parku Krajobrazowego Góra Świętej Anny koło Opola. Utrzymywane tu konie służą do nauki jazdy i hipoterapii. Z ich udziałem odbywają się wycieczki rekreacyjne i pokazy rekonstrukcyjne wydarzeń historycznych. Dynastia została wykupiona dzięki pieniądзом z ogólnopolskiej zbiórki makulatury czyli akcji Zbieraj makulaturę, ratuj konie.*

Pegaz – nagroda w konkursie Zbieraj makulaturę ratuj konie – w 2013 roku stanął w Parku Kozłowskiego na warszawskim Ursynowie. Laureatem nagrody jest Punkt Przedszkolny Gapcio w Warszawie

BEATA JAGODZIŃSKA,
Wicedyrektorka Punktu
Przedszkolnego Gapcio
w Warszawie:

Dzieci poczuły się wyróżnione i z pewnością będą doglądać rzeźby w przyszłości. Wygrana w konkursie na największą ilość zebranej makulatury to duża zasługa rodziców, którzy chętnie angażowali się w akcję i informowali o niej innych.

36

Punkt Przedszkolny Gapcio w Warszawie zebrał 5137,5 kg makulatury Najpierw gazetami i starymi książkami przedszkole zasypali rodzice, potem włączyła się warszawska firma Enaf, firma ochroniarska, sąsiedzi, Biblioteka Publiczna na Ursynowie, właściciel kiosku Ruchu, Przedszkole Publiczne 401 w Warszawie i rodzice jednej z byłych wychowanek. Punkt przyjmował makulaturę, a na własnoręcznie przygotowanych plakatach opisywał historię kilku uratowanych przez Klub Gaja koni. Akcję zakończyła gala, w czasie której każdy z uczestników zbiórki otrzymał pamiątkowy dyplom i emblemat.

Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej (PKPK) specjalne zaproszenia do udziału w akcji przesłał wszystkim szkołom gimnazjalnym na swoim terenie. Dzięki temu zainteresował się nią Zespół Szkół Ogólnokształcących w Knyszynie. Po zamieszczeniu przez PKPK informacji w Urzędzie Miasta w Knyszynie do zbiórki przyłączyli się także mieszkańcy. Służba PKPK zapewniła odbiór i transport zebranych surowców.

Uczniowie **Szkoły Podstawowej w Toszku** zbierali makulaturę ze wszystkimi pracownikami szkoły. Zużyty papier gromadzili także ich dziadkowie, grono pedagogiczne, panie

– sekretarki, dyrektorki, kucharki i sprzątaczk. Przyłączyli się też lokalni przedsiębiorcy – firma Intermet i drukarnia. Część makulatury wykorzystano do zrobienia kartek świątecznych sprzedawanych na festynie.

W ramach akcji Zbieraj makulaturę, ratuj konie uczniowie – **Publicznej Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 10 i Publicznego Gimnazjum Specjalnego nr 10 w Wałbrzychu** – i ich rodzice zbierają plastikowe nakrętki i makulaturę na miarę swoich możliwości przez cały rok szkolny. Uczniowie sami wykonują plakaty agitujące do udziału w akcji i sami wykonują pojemniki na zbierane zakrętki. Udało się nawiązać współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy, który też gromadzi papierowe odpadki. Szkoły mają także stały kontakt z firmą drukarską, która również przekazuje im makulaturę.

Dzieci z **Miejskiego Przedszkola nr 74 w Katowicach** po raz kolejny wzięły udział w Świecie Drzewa i akcji Zbieraj makulaturę, ratuj konie. Wykonały transparenty wykorzystując plakaty przysłane przez Klub Gaja. Idąc ulicami miasta Katowice, wzbudzały ogromne zainteresowanie przechodniów. Wykrzykiwały: *Ratujemy konie, zbierając makulaturę* i chwaliły się wszystkim przechodniom zagadując do nich i mówiąc co robią i dlaczego.

Uczniowie **Zespołu Szkół w Krzywiniu** wydarzenie informacyjne nt. zbiórki zorganizowali przed urzędem miasta. Dwugodzinny happening pokazał mieszkańcom jak poprzez segregację odpadów mogą pomóc bezbronnym zwierzętom. Akcję nagłośniono w każdej miejscowości gminy, a w szkole zorganizowano dyżury do odbioru surowców i wystawę na temat koni.

Szkoła Podstawowa nr 307 w Warszawie zbiera makulaturę wspólnie z mieszkańcami pobliskiego osiedla. Mieszkańcy już przyzwyczaili się do przynoszenia makulatury do placówki, ponieważ tak dzieje się od kilku lat. Sami dopytują się, kiedy będzie organizowana kolejna zbiórka.

Makulaturę na rzecz ratowania koni można zbierać nawet podczas Dnia Dziecka. Tak było w gminie Maków, gdzie do akcji Zbieraj makulaturę, ratuj konie przyłączyło się **Gminne Przedszkole w Makowie**. W sumie szeroka akcja promocyjna zaowocowała współpracą kilkunastu podmiotów. Ulotki

i plakaty trafiły do sklepów, szkół, urzędu gminy i lokalnej prasy. Do placówki makulaturę przynosili mieszkańcy, Gimnazjum św. Wojciecha i Szkoła Podstawowa im. J. Twardowskiego w Makowie oraz pracownicy urzędu gminy.

Publiczne Przedszkole nr 5 w Świebodzinie na potrzeby akcji zorganizowało kiermasze, na których sprzedawano własnoręcznie wykonane drobiazgi oraz pozyskało dwie firmy, które zbierały makulaturę przez cały rok.

Przez 6 miesięcy raz w tygodniu w **Szkole Podstawowej nr 6 w Kaliszu** sprzedawano wypieki przygotowane przez mamy uczniów. Oprócz zbiórki makulatury była to dodatkowa forma pozyskiwania pieniędzy na ratowanie koni z Klubem Gaja.

Zespół Szkół w Krzywiniu wypromował akcję zbiórki makulatury we wszystkich miejscowościach gminy, a w szkole zorganizowano dyżury do odbioru surowca.

Budowa Pegaza wraz z dziećmi z Punktu Przedszkolnego Gapcio w Warszawie

Drzewo Roku 2013 – 11 finalistów

Dąb Wojśław
Mikorowo

N54°24.697'
E017°34.831'

Dąb Wybickiego
Będomin

N54°07.772'
E018°07.232'

Lipa
Cielętniki

N50°53.379'
E019°34.497'

Lipa Gracja
Tuszyn

N50°47.888'
E016°38.813'

Lipa
Irządze

N50°37.482'
E019°40.839'

Nasza Lipa
Łaziska Górne

N50°08.957'
E018°50.438'

Sosna
Przerodki

N53°11.323'
E019°51.636'

Lipa
Sandomierz

N50°40.370'
E021°44.394'

Mamutowiec
Brwice

N52°55.191'
E014°32.030'

Dąb Przyjaciół
Budziszów Stary

N52°14.916'
E018°35.178'

Dąb Powstańców 1863 r.
Bieliny

N52°18.324'
E020°25.306'

Do 3. edycji konkursu Klubu Gaja – Drzewo Roku nadesłano 191 ze wszystkich 16 województw w kraju. Do finału wybrano 11 z nich. Ambasadorami konkursu są podróżniczka i autorka, **Elżbieta Dzikowska** oraz reżyser i senator, **Kazimierz Kutz**.

Konkurs Drzewo Roku promuje postawy szacunku dla przyrody w najbliższym otoczeniu i wyszukuje przykłady ciekawych związków pomiędzy tożsamością lokalnej społeczności, a drzewem szczególnie przez nią docenianym. Integruje społeczności lokalne w całej Polsce, podkreślając ich związek z drzewami szczególnie przez nie docenianymi. Pomaga społecznym i zawodowym przyrodnikom w ochronie i propagowaniu wartości kulturowej i biologicznej drzew. Inicjuje przedsięwzięcia społeczne o charakterze ekologicznym i nagłaśnia te działania.

Na 3. konkursu Drzewo Roku 2013 drzewa zgłaszały placówki oświatowe, urzędy gmin, nadleśnictwa, stowarzyszenia i osoby prywatne. Finaliści to:

Dąb Wojśław (Mikorowo, gmina Czarna Dąbrówka, woj. pomorskie). Autor zgłoszenia: Stowarzyszenie LOKO-MOTYWA z Czarnej Dąbrówki.

Dąb Wybickiego (Będomin, gmina Nowa Karczma, woj. pomorskie). Autorka zgłoszenia: Julita Szczepankiewicz, nauczycielka bibliotekarka Zespołu Szkół nr 1 w Krośniewicach.

Lipa (Cielętniki, gmina Dąbrowa Zielona, woj. śląskie). Autor zgłoszenia: Zespół Szkół Technicznych w Częstochowie.

Lipa Gracja (Tuszyn, gmina Dzierżoniów, woj. dolnośląskie). Autor zgłoszenia: Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Tuszynie.

Lipa (Irządze, woj. śląskie). Autor zgłoszenia: Gimnazjum im. Jana Pawła II w Irządach.

Nasza Lipa (Łaziska Górne, woj. śląskie). Autor zgłoszenia: Urząd Miejski w Łaziskach Górnych.

Sosna (Przerodki, gmina Lubowidz, woj. mazowieckie). Autor zgłoszenia: Nadleśnictwo Lidzbark.

Lipa (Sandomierz, woj. świętokrzyskie). Autor zgłoszenia: I Liceum Ogólnokształcące Collegium Gostomianum w Sandomierzu.

Mamutowiec (Brwice, gmina Chojna, woj. zachodniopomorskie). Autorzy zgłoszenia: Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Chojnie, Andrzej Szelażek – leśniczy Leśnictwa w Brwicach i Nadleśnictwa w Mieszkowicach

Dąb Przyjaciół (Budziszów Stary, gmina Osiek Mały, woj. wielkopolskie). Autor zgłoszenia: Zespół Szkół w Dębach Szlacheckich.

Dąb Powstańców 1863 r. (polana Wystawa, k. Bielin, Puszcza Kampinowska, woj. mazowieckie). Autorzy zgłoszenia: Kampinoski Park Narodowy, Zespół Szkół Publicznych w Zaborowie.

Więcej informacji o drzewach – finalistach na: www.swietodrzewa.pl

Nagrody
Czarodziejskiego Drzewa

Złote
Czarodziejskie Drzewo

Kryształowe
Czarodziejskie Drzewo

Czarodziejskie Drzewa 2013 za udział w 10. Święcie Drzewa:

Kampinoski Park Narodowy (woj. mazowieckie) – za posadzenie największej liczby drzew – 22 tysięcy

Stowarzyszenie Ekologiczno – Kulturalne PAKLA z Międzyrzecza – za posadzenie 13 tysięcy drzew wspólnie z seniorami, harcerzami, uczniami i aresztantami
Szkoła Podstawowa im. Juliana Tuwima w Lipinkach (woj. warmińsko-mazurskie) – za posadzenie 3120 drzew i krzewów, zaangażowanie w Święto Drzewa uczniów Szkoły Podstawowej w Łąkorzu i uczniów z indywidualnym tokiem nauczania

Przedszkole Publiczne nr 7 w Ostrowcu Świętokrzyskim (woj. świętokrzyskie) – za zaangażowanie kilkunastu organizacji i instytucji oraz sześciu szkół i trzech przedszkoli

Miasto Żory (woj. śląskie) – za sadzenie drzew przez dzieci i młodzież w ogrodach przyszkolnych i pomysł na odkrywanie wartości starych drzew poprzez konkurs *Żorskie pomniki przyrody*

Nadleśnictwo Zawadzkie (woj. opolskie) – za systematyczne powiększanie grona uczestników Święta Drzewa przez organizacje społeczne, placówki oświatowe i samorządy z terenu administracyjnego nadleśnictwa

Towarzystwo Przyjaciół Lasu Las Kudypski (woj. warmińsko-mazurskie) – za powiększanie kolekcji dendrologicznej Leśnego Arboretum w Kudypach i integrację społeczną poprzez wspólne sadzenie drzew w bogatej oprawie artystycznej

Dla Bibliotekarzy w Jaworznie (woj. śląskie) – z **Miejskiej Biblioteki Publicznej** – za utworzenie *Literackiego Zagajnika* oraz – z **Biblioteki Pedagogicznej** – za uczczenie swojego 55-lecia posadzeniem 55 jaworów na terenie 55 placówek oświatowych w mieście

Nadleśnictwo Strzałowo (woj. warmińsko-mazurskie) – za przyjęcie Święta Drzewa jako całorocznego programu edukacyjnego i wielostronne pogłębianie wiedzy dzieci i młodzieży na temat pierwszego i drugiego życia drzewa

Koło Ekologiczne EKOLUDKI w Szkole Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Pacynie (woj. mazowieckie) – za wsłuchiwanie się w rytm bicia serc drzew, tworzenie ogródka dendrologicznego i inwentaryzację dzikich wysypisk szkodliwych dla drzew

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Strzyżowicach (woj. śląskie) – za niezwykle oryginalną akcję artystyczną *Żywe rzeźby*, która posłużyła do promocji Święta Drzewa na terenie sołectwa Strzyżowice

Złote Czarodziejskie Drzewa 2013:

Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Leszczynie Szlacheckim (woj. mazowieckie) – za konsekwentną i wieloletnią realizację programu Święto Drzewa

Miasto Stołeczne Warszawa – za wieloletnie wsparcie organizacji inauguracji Święta Drzewa w stolicy Polski

Kryształowe Czarodziejskie Drzewa 2013:

Lasy Państwowe – za 10 lat Partnerstwa Strategicznego Programu Święto Drzewa
LeasePlan Fleet Management (Polska) Sp. z o.o. – za konsekwentne edukowanie i sadzenie drzew z pracownikami i klientami firmy.

Starostwo Powiatowe w Limanowej – Powiatowe Centrum Ekologicznego – za konsekwentną i wieloletnią realizację Programu Święto Drzewa

Klub Gaja to polska organizacja ekologiczna,
która buduje Pokolenie EkoXXI wieku.
Od 25 lat zachęcamy do rzeczywistych działań na rzecz
środowiska i poszanowania praw zwierząt.

Pomóż chronić przyrodę i ratować zwierzęta

- Działaj! Włącz się w nasze programy i kampanie na rzecz ochrony środowiska i zwierząt, dołącz do nas na **Facebooku**, polecaj Klub Gaja znajomym.
- Pomóż chronić i sadzić drzewa przekazując Klubowi Gaja **1%** **Swojego podatku**. Wystarczy wpisać w PIT nasz KRS: 0000120069.
- Możesz wesprzeć Klub Gaja **darowizną** lub **zlecić stałe polecenie zapłaty**. Każde Twoje wsparcie ma ogromne znaczenie, dzięki niemu możemy skutecznie działać na rzecz środowiska i poszanowania praw zwierząt. Nr konta: 90 2030 0045 1110 0000 0067 3120.

facebook

www.klubgaja.pl

www.facebook.com/Klub.Gaja
www.facebook.com/Swieto.Drzewa

Honorowy patronat nad 10-leciem Świąta Drzewa
Małżonki Prezydenta RP Anny Komorowskiej

Święto Drzewa 2012

Patronaty

PREZYDENT
MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY

Patronat Honorowy
Marszałek Województwa Śląskiego

Partner strategiczny

Partnerzy

Współpraca

Patronaty medialne

Dofinansowanie

Dofinansowano ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach